BÜTÜN ÜLKELERİN İŞÇİLERİ, BİRLEŞİN !

savaş yolu

8

HAFTALIK GAZETE

19 ŞUBAT 1979 Pazartesi Yıl : 1 Fiyatı : 10 TL.

bu hafta

Barış, yumuşama ve silahsızlanma yolunda dayanışarak ileri!

SAYFA : 11

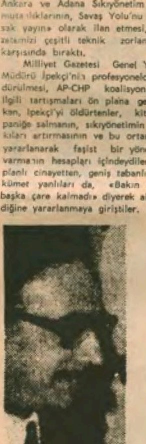
SIKIYÖNETİM UZATILMAMALIDIR

SAYFA : 5

Sıkıyönetimden sonra yeni hükümet tartışmaları...

Savaş Yolu, Abdi İpekçi'nin planlı bir saldırı sonucu öldürülmesi olayını 7. sayısında, teknik nedenlerle, ancak «son dakika» olarak kapağında verebildi. Bir başka önemli gelişmeyi, 141 ve 142. maddelerin Anayasa Mahkemesine gönderilmesini ise, yine teknik nedenlerle, son sayısına yetiştiremedi. İstanbul Ankara ve Adana Sıkıyönetim Komutanlıklarının, Savaş Yolu'nu «yasak yayın» olarak ilan etmesi, gazetemizi çeşitli teknik zorlamalar karşısında bıraktı.

Milliyet Gazetesi Genel Yayın Müdürü İpekçi'nin profesyonelce öldürülmesi, AP-CHP koalisyonu ile ilgili tartışmaları ön plana getirirken, İpekçi'yi öldürtenler, kitleleri paniğe salmanın, sıkıyönetimin baskıları artırmasının ve bu ortamdan yararlanarak faşist bir yönetime varmanın hesapları içindeydiler. Bu planlı cinayetten, geniş tabanlı hükümet yanlıları da, «Bakın artık başka çare kalmadı» diyerek alabildiğine yararlanmaya giriştiler.

İpekçi'nin katli, politik cinayetlerin elbet sonuncusu değildi. Nitekim, 12 Mart döneminin «ünlü» İstanbul Siyasi Şube Müdürü Ilgız Aykutlu da silahlı kişilerce bir gece ansızın öldürülüverdi. MHP ve faşist odaklar, İpekçi için gösterilen tepkinin Aykutlu için gösterilmemesine kızdılar. Anlaşılan henüz karanlıkta kalan bu cinayet için de büyük bir tepki beklemişlerdi. İlginç bir başka cinayet de, Amasya'nın Taşova ilçesinde işlendi. Taşova Savcısı İsmail Değer İnal, bir «ülkücü» tarafından öldürüldü. Cinayetten bir kaç gün önce ABD Ankara Büyükelçiliği Birinci Sekreteri Aleksandr Peck, Amasya ve Çorum dolaylarında bir «inceleme» gezisi yapmış, MHP il yöneticileriyle görüşmüş, Amasya'da Orman Müdürlüğünde konuk edilmişti. Peck, Ankara dışına çıkarken Türk resmi makamlarına haber verme gereğini bile duymamıştı. Peck'in Kıbrıs'ta da «dikkat çekici» faaliyetleri olan bir ABD görevlisi olduğu biliniyordu. Bu diplomatın Amasya'dan ayrılmasından sonra, önce TÖB-DER binası bombalandı, ardından Davut Durak adlı bir sağcı genç, arkasından da Savcı İsmail Değer İnal öldürüldü. Ve ABD «görevlisi» Mr. Peck, «inceleme» gezisinin perde arkası konusunda hiçbir açıklamada bulunmadı. Kendisiyle görüşen MHP il yöneticilerinden de hiç ses çıkmadı.

AP'de GELİŞMELER...

Faşist terörden faşist bir diktaya tırmanmak için siyasal cinayetler sürdürülürken, politik arenada, AP Cephesinde de yeni gelişmeler başgösterdi. AP Genel İdare Kurulu, alışılmışın dışında ifadeler de kullanılan bir bildiri yayınladı. CHP'yi daha da sağa çekmeyi amaçlayan bir içerik taşıyan ve 11 koşuldan oluşan bildiride, «her türlü şiddet eylemine karşı çıkmak,» «hertürlü totaliter rejime karşı olmak» ve «ırkçılığa karşı durmak» gibi alışılmamış ifadeler yeraldı. İlk bakışta MHP'yi dışlar gibi görünen bu bildiri AP Genel İdare Kurulu'ndan nasıl çıkmıştı? Bu soru akla «AP'de neler oluyor?» sorusunu getirdi.

AP içinde yeralanlar 4 grupta toplanıyordu:

Liberaller, Dinci çevreler -ki bunlar da 3 gruba ayrılıyor-, MHP yanlıları (S. Bilgiç grubu) ve kararsızlar.

Liberallerin parlamenter sayısı 30-40 arasında. Grubun başını Eski Demokrat Partililerle birlikte Oğuz Aygün, Kâmran İnan, Fethi Acar İsmail Hakkı Yıldırım çekiyor. Hatta Genel Sekreter olması nedeniyle öne çıkamayan Nuri Bayar'ın da bunlarla birlikte hareket ettiği söyleniyor. Bu ekip, AP'nin 1965'dek yapısına dönmesini istiyor. AP Gençlik örgütü ve Hür Genç de bu ekibi destekliyor.

AP Gençlik Kolları ve Hür Genç üyesi bir grup gencin Tercüman Gazetesi'ni basarak, Güneri Civaoğlu, Nazlı Ilıcak ve Rauf Tamer'i tehdit ettikleri, «Ya AP yada MHP yönünde yazın» dedikleri öne sürülüyor. Son günlerde gerek bu yazarların yazılarındaki değişme ve gerekse MHP'nin yarıresmi yayın organı Hergün'de bu yazarlara karşı hakaret dolu sözlerin yeralması bu baskın olayı ile ilintili görülüyor. AP içindeki liberaller hükümetle diyaloğun kurulması ve sürdürülmesinden yana bir tavır içinde bulunuyor ve AP'nin Batı'daki klasik Merkez Partisi görünümü kazanması gerektiğini söylüyorlar.

Dinci çevre olarak tanınanlar ise kendi aralarında, Yeniden Milli Mücadeleciler, Süleymancılar ve Nurcular olarak ayrılıyorlar.

Yeniden Milli Mücadelecilerin başını Mehmet Öztürk isimli parlamenterin çektiği ve Bayrak Gazetesi görüşleri doğrultusunda hareket ettikleri belirtiliyor. Bu ekibin, MHP'ye karşı olduğu ve taraftarları arasında zaman zaman ölümle sonuçlanan çatışmaların sürdüğü bildiriliyor.

Kemal Koçar'ın başını çektiği Süleymancılar ekibinin ise AP-MHP

işbirliğinden yana oldukları ve 12 Mart'ın «ünlü» İstanbul Sıkıyönetim Komutanı Faik Türün tarafından da desteklendiği AP çevrelerinden sızıyor.

Önderliğini Osman Demirci ve Recep Özel'in yaptığı Nurcular ekibinin ise 12 Mart Sıkıyönetim Mahkemesi Başkanlarından Bursa AP Milletvekili Ali Elverdi tarafından desteklendiği belirtiliyor.

Bu ekip AP'de islamcı görüşlerin hakim olmasını istiyor.

AP içinde bir de «Gizli MHP'li» olarak tanımlanan, MHP'liler ekibi var. Bunların başını Sadettin Bilgiç çekiyor. Ekipte Onol Şakar, Ali Şevki Erek, M. Kemal Erkovan, Ahmet Nihat Akay, Kubilay İmer, Mustafa Başoğlu, Bahri Dağdaş gibi parlamenterler yeralıyor.

Dördüncü grubu ise kararsızlar oluşturuyor. Aslında bir grup olmayan kararsızlar, AP içinde «Yüzer gezer» olarak tanımlanıyor ve Demirel'in istekleri doğrultusunda davranıyorlar.

BİLDİRİYİ LİBERALLER KALEME ALDI

İşte böyle bir yapıdaki AP gemisini kaptan Demirel, iktidar döneminde, çıkarbirliğine bağlayarak rahatça idare edebiliyordu. İktidardan düştükten sonra da «hükümet düştü, düşecek» türünden sözlerle bir süre durum idare edildi. Ancak, bu yamalı bohçayı eski dikişlerle tutmak artık kolay olmuyor. Demirel, hükümetle arayı sertleştirdikçe AP'li işadamlarının bakanlıklarda bekleyen birçok işi geri dönmeye, zorlukla karşılaşmaya, bürokrasinin çarklarında beklemeye başladı. AP'liler en çok bu duruma dayanamıyor. Tekelci sermaye de öteden beri bir «Geniş Tabanlı Hükümet» ve «CHP-AP Koalisyonu» istiyor. Bu noktada liberaller genel başkana bir ültimatom veriyor. 30 parlamenterin imzasını taşıyan ültimatomda, «ya hükümetin düşürülmesi», «yada hükümetin desteklenmesi için koşulların yaratılması» isteniyor.

Abdi İpekçi'nin öldürülmesi ile daha da bir üstelenen AP-CHP diyaloğu, tabanın MHP'ye kaydığı yolundaki örgütten gelen yakınmalar bu ültimatomun üzerine gelince Demirel eski Demokrat Partili Giresun Milletvekili ve AP Genel İdare Kurulu üyesi Hayrettin Erkmen'in 11 koşulu içeren «ünlü» bildiriyi kaleme almasına rıza gösteriyor.

ÇANKAYA'DA TRAFİK SIKLAŞIYOR

Bildirinin yayınlanması ile Çankaya'da trafik sıklaştı. Hemen ertesi gün, AP Lideri Çankaya'ya giderek Korutürk'le 2 saat 15 dakika süren bir görüşme yaptı. Demirel görüşmeden sonra «Hükümet Çankaya'da aranmaz» dedi. Yeni hükümetin parlamentodan çıkabileceğini söyledi ve erken seçime kapı aralamak amacıyla da «Hükümet parlamento ve millet tarafından seçilir.» sözcüklerini ekledi.

Ecevit ilk kez Hükümete sahip çıktı

Demirel'den bir gün sonra da Başbakan Ecevit haftalık olağan görüşmesi için Çankaya'ya çıktı.

5 Haziran 1977 seçimlerinden sonra hükümetin kurulabilmesi için AP'ye ortaklık teklif eden, faşist terörün artması ve faşist tırmanış karşısında eli kolu bağlı kalan Ecevit'in sürekli AP'ye diyalog çağrısında bulunmasını unutmayanlar o gün, Başbakan'ın «Hükümet sorunu yoktur» demesini, «Ecevit'in ilk kez hükümete sahip çıkması» olarak değerlendirdiler.

Öte yandan, faşist tırmanış, ekonomik darboğaz gibi konularda yığınlara yaslanmayı, yığınların gücüne güvenmeyi ve yığınlardan yana kararlar almayı göze alamayan hükümet başkanının AP'nin desteğine büyük bir gereksinim duyduğu biliniyor.

Ecevit şimdiye dek, «anarşi» diye adlandırdığı faşist terörden yakınırken, «Biz soldan da sağdan da yapılan şiddete karşıyız. Ancak Demirel terörün sadece soldan kaynaklandığını söylüyor ve sağ şiddet eylemcilerine karşı tavır almıyor» diyerek Demirel'i suçluyordu.

Bu kez, Demirel 11 koşullu AP bildirisiyle topu Ecevit'e atmış bulunuyor. Ecevit, AP ile koalisyona karşı olan CHP tabanı ile CHP'ye oy veren yığınlara karşı Demirel'in attığı topu oyuna sokmuyor. Başarısız olarak değerlendirilebilecek olan 13 14 aylık bir iktidardan sonra hükümeti bırakmak, gelecek seçimlerde yığınlardan oy istemeyi zorlaştırıyor. Ayrıca, AP Bildirisiyle ayaklarının kaymasından endişelenen 11 bağımsızın daha da bir hükümete sarılması, Ecevit'in «Hükümet sorunu yoktur» demesini kolaylaştırıyor.»

Neler olabilir

«Geniş Tabanlı Hükümet» veya «CHP-AP Koalisyonu» önerisi ilk kez bu kadar ciddi gündeme geldi. İşbirlikçi-tekelci sermaye bu istemini, gerçekleştirmek için, hele bu aşamaya geldikten sonra elinden geleni yapacak. CHP ile AP arasında diyaloğun kurulabilmesinin yolları aranırken, çeşitli olasılıklar da değerlendirilecek. Demirel, AP bildirisi ile ortaya sürdüğü «Yeni hükümet» önerisine CHP'den cevap beklerken, bazı transferlerle kendi ağırlığında bir hükümet formülünün yollarını arayacak. Bu konuda AP bildirisini «yanlış ve zamansız» bulan MSP sorun yaratırken, AP içindeki MHP yanlıları ile MHP'liler en büyük destekçisi oluyor. Ancak bu çok zor gerçekleşebilecek bir olasılık.

Öte yandan, AP'den yeni kopmalar sağlanarak Ecevit hükümetinin takviyesi de olanaklı. Ancak, bu durumda tekeller CHP ağırlıklı hükümetten yeni ödünler isteyecekler. Örneğin «antiterör yasalarını» çıkarılması gibi.. «Toplumsal anlaşmanın özel sektörü de kapsaması» için yasa değişikliği yapılması gibi.Z. Seçim yasasının 2 büyük parti lehine değiştirilmesi gibi.. İMF'nin isteklerinin kabul edilmesi gibi..

Bunlar olduğu takdirde, Demirel'in dahi Ecevit hükümetini desteklemesi sözkonusu. Bakın Ahmet Kabaklı Tercüman'da neler yazıyor;

«Görülüyor ki, AP'nin bu teklifi böyle bir hükümet kuracak olan (parlamento içi) bütün parti ve gruplaşmalara açıktır. Hatta biraz zorlama ile diyebiliriz ki: Mevcut iktidar örgütü dahi yukardaki prensipleri aynen gerçekleştirebileceğini taahhüt etmesi şartı ile, ayakta bırakılabilir. AP'nin desteğini bile görebilir.»

Olasılıklar bu kadarla bitmiyor. Milli Koalisyon hükümeti kurulabileceği söylentisi Ankara kulislerinde sürekli yineleniyor.

Çeşitli olasılıkların ortaya çıktığı bu ortamda gelişmelerin ne doğrultuda olacağı konusunda yorum yapmak henüz erken görülüyor.

«Kaçakçı» demek kolay

Politik arenada üst düzeyde bu gelişmeler olurken, Senato'da 1979 Mali Yılı Bütçesi kabul ediliyor, Meclislerde vergi tasarısı görüşülü-

yordu. Oturumlar zaman zaman, vuruolu-kırdılı yerli film gibi geçiyordu.

Senato'da Gümrük ve Tekel Bakanlığı Bütçesi görüşülürken, Mataracı'ya AP'liler, «Türkiye'nin en büyük kaçakçısı sensin» diye bağırdılar ve Mataracı'dan bir güzel sopa yediler.

Parlamento'da ilk kez bir bakana böyle bağırılıyordu. AP'liler, partilerinden istifa ederek bakan olan **Mataracı'yı** kaçakçılıkla suçlarken, bu iddialarını kanıtlama yoluna gitmediler. Hükümeti düşürmek için ellerinden geleni yapacaklarını, tabanlarına sürekli yineleyip duranlar, öfkeli bir anda dile getirdikleri kaçakçılık iddialarını o kadarla bırakmayı yeğlediler. Oysa, bakanın kaçakçılık yaptığı konusunda geniş açıklamalarda bulunulması, hükümeti güç durumda bırakabilirdi. AP'lilerin bu yola başvurmaması, ya iddialarının çürüklüğünden, yada kaçakçılık gibi nazik bir konuya fazla girememekten kaynaklanıyor.

Tekellerin sözcüleri, kapitalist düzenin bir parçası olarak çalışan yeraltı dünyasının eylemlerini teşhir etmekten kaçındılar.

Kimin için uyumadılar...

Vergi Yasa Tasarıları için özel bir gündemi Mecliste kabul ettiren CHP ve iktidar üyeleri, günlerce mecliste uykusuz kaldılar. Vergi ile ilgili görüşmeler sabahlara dek sürdü. Bu arada, Vergi tasarılarının Plan Komisyonunda görüşülmesi sırasında da ilginç gelişmeler oldu.

Sermaye şirketlerinden alınan Kurumlar Vergisine ilişkin değişiklikler, Maliye Bakanı'nın işadamlarına verdiği söz doğrultusunda yeni bir değişikliğe uğratıldı ve Holdingleşmeyi teşvik eden, holdinglere bağlı anonim şirketlere yeni vergi bağışıklıkları kazandıran değişiklik kabul ettirildi. İşçilere ödenen kıdem tazminatlarının vergilendirilmesi ile yükün işçi sınıfının ve çalışanların sırtına bindirildiği bir kez daha görüldü.

Kadın emekçileri yakından ve dolaysız etkileyen öyle bir değişiklik yapıldı ki, buna CHP'li komisyon üyelerinden bazıları son ana kadar direndiler.

Maliye Bakanlığı hazırladığı tasarıda erkeklerin aldığı günlük ücretlerin 5 lirasının genel indirimle, 95 lirasının da özel indirimle vergilendirme dışı bırakılacağını, kadınların aldığı günlük ücretlerin ise bu indirimden yarıyarıya yararlandırılmasını öngörüyordu. Komisyonda CHP'li Sevil Korum ve bazı CHP'liler bu uygulamayı kadın emeğini cezalandırmak olarak tanımladılar ve değiştirilmesi için önerge verdiler. Önerge kabul edildi.

Ancak, önerge metninde bir yazım hatası olmuştu ve bu hata kadın emekçilerin indirimden hiç yararlanamaması sonucunu doğurabilecek nitelikteydi. Takrir-i Müzakere istendi ve önerge düzeltilerek tekrar oylandı. Bu kez oylar 6-6 çıktı.

Komisyon başkanı önergeye karşı oy kullandığından kadın emekçilerin ücretlerine uygulanacak olan indirim yarı yarıya düşürüldü.

Korum ayağa fırladı ve önergeye karşı çıkanları «emek düşmanı» olarak tanımladı. İzmir Milletvekili Süleyman Genç'in sözverdiği halde önerge aleyhinde oy kullandığını söyledi ve öfkeyle Genç'i suçladı.

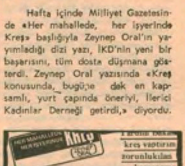
Maliye Bakanı Müezzinoğlu ise «kaş yaparken göz çıkarırcasına» kabul edilen metni savunan bir konuşma yaptı. Maliye Bakanı, birçok erkeğin işsiz dolaştığını, tasarının bu şekilde değiştirilmesi halinde kadınların çalışmaya teşvik edileceğini ve daha çok erkeğin işsiz kalmasının sözkonusu olacağını söyledi.

Hükümetin bir üyesi, bir bakan, ülkede işsizliğin çaresini kadınları işsiz bırakarak çözmekte görüyordu. Tekellerin binlerce işçiyi tensikatla işsiz bırakması karşısında susanlar, bütçeye 30 milyar lira dolayında yük getireceğini öne sürerek, kadınlarımızın aldığı üç kuruşa göz koymuşlardı.

İKD, Plan Komisyonundaki bu değişikliği kınadı ve bakanın kadın emekçilere ikinci sınıf vatandaş gözüyle batığını belirtti ve kapitalist düzende kadına verilen değerin parlamentoda çıkan bu kararla ne anlama geldiğine dikkat çekti.

Kutlamak gerek

Hafta içinde Milliyet Gazetesinde «Her mahallede, her işyerinde Kreş» başlığıyla Zeynep Oral'ın yayımladığı dizi yazı, İKD'nin yeni bir başarısını, tüm dosta düşmana gösterdi. Zeynep Oral yazısında «Kreş konusunda, bugüne dek en kapsamlı, yurt çapında öneriyi, İlerici Kadınlar Derneği getirdi,» diyordu.

Devlet, 8 milyon çocuktan 1.300'üne kreş sağlam
kreş yaptırım zorunluluklar kararname tasarlıyor

İKD titiz, özverili ve ardıcıl çalışmasıyla kendini kabul ettiriyor, suskunluk duvarını yıkarak yüksek tirajlı bir yayın organında övgüyle adındansözettiriyordu.

İlerici kadınlarımız, sıkıyönetime başvurarak kreş konusunda güpegündüz afişlemeye çıkıyor, emekçi kadınların bu en ivedi sorununu itlesalleştirme çabasını yoğunlaştırıyordu. İlerici Kadınlar Derneği bu çalışmalarını sıkıyönetim koşullarında, birçok engellemelere karşın başarıyla sürdürdü..

yorum

HANGI SINIFIN POLITIKASI

ÜLKEMİZDE bugünkü bunalım, özünde, kapitalizmin ve emperyalizme bağımlılığın bunalımıdır. TKP, CHP ağırlıklı hükümetin kurulmasından sonra yayımladığı 6 Ocak 1978 tarihli bildiride, «Bunalım ancak onu doğuran nedenleri yoketmekle ortadan kalkar» demiş, «Bunun için antiemperyalist, antifaşist nitelikli bir program, bir politika ve ulusal demokratik güçlerden oluşacak bir hükümetin zorunluluğunu» belirtmişti.

YAŞAM, bu görüşlerin doğruluğunu, çarpıcı biçimde kanıtlıyor.

EKONOMİK alanda, CHP ağırlıklı hükümet, emperyalist tekellerin, işbirlikçi tekelci burjuvazinin çıkarına olan politikası ile kapitalist bunalımın üstesinden gelemedi. Çözüm bekleyen sorunlardan hiçbirini çözemedi. Herşey, «eski tas eskihamam örneği kaldı. Ekonomik bunalım daha da ağırlaştı.

POLİTİK alanda, hükümetin gerici-faşist güçlere ödün verme politikası, faşizm tehlikesini arttırdı. Hükümet, hem sağa hem de sola karşı olma politikasıyla tüm ilerici güçleri baskı altına almaya yöneldi. Antikomünizmi yoğunlaştırdı. Yeni antidemokratik baskı yasaları hazırladı.

BU koşullarda, ülkede süregiden politik bunalım, burjuva demokrasisinin, politik rejimin bunalımına dönüşmektedir.

EGEMEN güçlerin, parlamenter yöntemlerle artık kolay kolay hükümet edemez oluşları, hükümetlerin sık sık aşınıp gitmesi, sağ kanat sosyal-demokrasisinin yürüttüğü politikanın iflas edişi, kapıya sıkıyönetimin yeniden dikilişi, egemen güçlerin CHP-AP işbirliği, geniş tabanlı hükümet, faşist askersel diktatörlük biçimlerinde yeni yönetim modelleri arayışları, hepsi şu gerçeği göstermektedir: Esasen kısıtlı olan burjuva demokrasisi çürüme sürecindedir ve bugünkü ortamda faşizm tehlikesi büyük ölçüde artmıştır. Sıkıyönetimin ilanı, bu çürüme sürecinin ve faşizmin tırmanışının yeni bir aşaması olmuştur.

ÜLKEDE nasıl bir politik rejimin varolduğu noktasına; bu politik rejimin demokratik hak ve özgürlükler önemli ölçüde kısıtlanmış olsa bile burjuva demokrasisi biçiminde bir burjuva diktatörlüğü mü, yoksa açık, faşist biçimde bir burjuva diktatörlüğü mü olduğu konusuna kayıtsız kalınamaz. Proletarya devriminin utkusundan doğacak sosyalist demokrasiyi bir an bile savunmaktan vazgeçmeden, işçi sınıfının çetin savaşlar sonucu elde ettiği demokratik kazanımları korumak ve bu kazanımların genişletilmesi için savaşmak zorunludur.

ANCAK, faşizm tehlikesine karşı savaşımı, demokrasiyi koruma adına, burjuva demokrasisini destekleme noktasında sınırlamak, faşizmin işini kolaylaştırmaktan başka bir sonuca yol açmaz. Faşizm tehlikesi, burjuva demokrasisine -burjuva diktatörlüğüne- güven tohumları ekilerek yenilemez. Son yıllardaki gelişmeler, faşizm tehlikesinin, burjuva demokrasisinin bağrında geliştiğini, demokratik hak ve özgürlüklerin giderek kısıtlanması ve yığınların pasifliğe ve eylemsizliğe itilmesi koşullarında, daha da arttığını gösteriyor.

BURJUVA demokrasisi çerçevesinde ,burjuvazinin hangi kolu yönetimde olursa olsun, ister gerici kanadın, ister reformcu kanadın etkinliğinde bir hükümet işbaşında olsun, kullanılan yöntem ve politikalar, faşizm tehlikesini azaltmamıştır. Aksine, faşizmin tırmanma süreci sürmüştür. Dört başlı hükümet ve 2. MC hükümetleri döneminde olduğu gibi, CHP ağırlıklı hükümet döneminde de faşizm, burjuva demokrasisinin içinde tırmanmaktadır.

İŞÇİ sınıfı, faşizm tehlikesine karşı savaşımı, burjuva demokrasisini savunmak temelinde yürütmüyor; CHP'ne, hükümete, ileri adım attırmak amacıyla sınırlamıyor.

LENİN, demokrasi için çok yönlü, tutarlı ve devrimci bir savaşım vermeden, proletaryanın burjuvaziye karşı utkuya hazırlanamayacağını söyler. İşçi sınıfı, bu ilkenin bilinci içinde, demokratik hak ve özgürlükler için, demokratik kazanımları korumak ve genişletmek için yürütülen savaşımı, sosyalizm için yürüttüğü savaşa bağlıyor.

KAHRAMANMARAŞ katliamı ve sıkıyönetimin ilanı ile oluşan yeni politik ortam, işçi sınıfının devrimci politikası ile oportünizmin uzlaşmacı ve bulanık politikası arasındaki ayrımı yeniden gün ışığına çıkaran bir gelişme oldu.

KİMİ çevreler, sıkıyönetimin ilanını, «Bekleyelim, belki sıkıyönetim faşistlerin üzerine gider, eşgüdümü iyi değerlendirelim, sonra hükümette CHP var, vs» gibi görüşlerle karşıladılar. «Hükümete olanak tanıyalım, başka seçenek mi var?» dediler. Kenarda durmayı, suskun kalmayı, sözümona provokasyona gelmemeyi öğütlediler.

KENDİSİNE sosyalistim diyen bir kesim ise, açık olmayan, bulanık, belirsiz bir tutum takındı. «Hükümet sıkıyönetimi denetlemeli, sıkıyönetim terörün kaynağına inmeli» belgisini ileri sürdü. Eylemsizlik önerdi. Politik körlüğünü sergiledi.

DEMOKRATİK haklardan yararlanma, legal olanakları değerlendirme adına, ilkelerin bulanıklaşmasına göz yumulamaz. «Aslında biz de sıkıyönetime karşıyız ama legal olanakları yitirmemek istiyoruz. Sıkıyönetime hayır demek kolaycılığa kaçmak olur» türünden bir anlayışa dayalı tutumun, küçük burjuvazinin sıkıyönetimden iyi birşeyler uman görüşünden bir farkı yoktur. Her iki yaklaşım ve politika da aynı kapıya çıkar.

SIKIYÖNETİMİN ilanı karşısında alınan tutumlar, küçük burjuvazinin politikasını, oportünizmin politikasına bağlayan zincirde bir kopukluk olmadığını gösteriyor.

İŞÇİ sınıfı, burjuvazinin değil, kendi bağımsız politikası ile savaş alanındadır. Bulanık belgilerle değil, somut, açık bir politika ile bağımsız varlığını, bağımsız bir politik güç olduğunu kanıtlıyor. Sıkıyönetime karşı olduğunu, sıkıyönetimin gerçek amacının kapitalist bunalımın yükünü emekçi yığınların sırtına yüklemek, gelişen işçi hareketini, ulusal bağımsızlık ve demokrasi savaşımını durdurmak olduğunu açıklıyor. Ülkeyi çıkmazdan ancak halkın devrimci erkinin, işçi sınıfının ağırlığında ileri demokratik bir hükümetin kurtarabileceğini belirtiyor. İşçi sınıfı, bu amaca bağlı olarak, bu amacı yığınlara maletme savaşımına bağlı olarak, faşizm tehlikesine karşı duruyor, sınıfsal çıkarları temelinde demokratik hakları savunma savaşımını sürdürüyor. Yığınsal ve örgütlü eylem belgisini ileri sürüyor.

SON günlerin gelişmeleri, işçi sınıfı ve onun siyasal hareketinin politik yaşamda söz sahibi olduğunu, halk direnişinin en başında yürüdüğünü bir kez daha gösteriyor. Gelişmeler, gerçekler söylenmeden, sınıfsal çıkarlar ödünsüz savunulmadan işçi sınıfının politik yönetmeni olunamayacağını da kanıtlıyor.

savaş yolu

Türkiye, Yunanistan Kıbrıs işçi sınıfları elele...

Türkiye, Yunanistan, Kıbrıs işçi sınıfı Partileri genel sekreterleri Atina'da buluştu

Şubat başlarında Yunanistan'ın başkenti Atina'da, Türkiye Komünist Partisi Genel Sekreteri İ. Bilen, Yunanistan Komünist Partisi Genel Sekreteri H. Florakis ve Kıbrıs Emekçi Halkının İlerici Partisi (AKEL) Genel Sekreteri E. Papayannu biraraya geldiler ve her üç ülke açısından yaşamsal önem taşıyan sorunları gözden geçirdiler. Türkiye, Yunanistan ve Kıbrıs işçi sınıflarının öncü örgütleri arasında yapılan bu en üst düzeydeki danışma toplantısı, Türkiye, Yunanistan ve Kıbrıs'da olduğu kadar, dünyanın birçok ülkesinde ve ilerici basında büyük yankılar uyandırdı.

Görüşmelerden sonra yayınlanan ortak bildiride, üç kardeş partinin Ege sorunu ve Kıbrıs gibi, üç ülkenin halklarını çok yakından ilgilendiren sorunların, ülkelerin egemenliğine, toprak bütünlüğüne, bağımsızlığına ve içişlerine karışmama ilkesine uygun olarak ve Helsinki Nihai Senedi hükümlerine bağlı kalınarak barışçı yollarla çözümlenmesinden yana oldukları açıklandı. Emperyalizmin ve NATO'nun bölgedeki girişimleri kınandı.

Yunanistan'ın NATO'nun askersel kanadıyla yeniden bütünleştirilmesi, Kıbrıs üzerine ortaya atılan yeni NATO planı, Türkiye'de giderek artan faşizm tehlikesi gibi, emperyalizmin ve gericilik güçlerinin bölgede ve Doğu Akdeniz'deki provokasyonlarının boşa çıkarılması için ortak savaşım kararı alındığı açıklandı. Kardeş partilerin, proleter enternasyonalizmi ilkesine bağlı kalarak dayanışmalarını güçlendirecekleri bildirildi.

Atina'daki toplantı, üç partinin en üst düzeyde, bölge sorunları üzerine düzenledikleri ikinci toplantıydı. Daha önce 1977 Nisan'ında biraraya gelen TKP, YKP ve AKEL Genel Sekreterleri, yine aynı konuları ele almışlar, emperyalizmin bölgedeki gerici girişimlerine karşı ortak savaşım kararlılığını vurgulamışlardı.

NATO'nun güneydoğu kanadını oluşturan iki ülke ile batmayan bir uçak gemisine dönüştürülen Kıbrıs işçi sınıfı partilerinin bu toplantısı, emperyalizm, maoculuk ve gericilik güçleri saflarında telaşa, korkuya ve hiddete neden oldu.

Maocular, faşistler, yerli-yabancı gizli servisler, bölge barışı açısından büyük önem taşıyan bu toplantıyı kötülemek, dahası karanlık emellerine basamak yapmak yarışına kalktılar. Büyük tirajlı bir İstanbul gazetesinde imzasız olarak yayınlanan «Atina Mektubu» bunun en açık göstergesiydi. Antisovyetizmin, antikomünizmin en kaba, en ilkel biçimiyle yazılmış olan bu mektupta, her üç partinin genel sekreterlerine saldırılıyor; Atina'daki görüşmelerin, Türkiye'de «anarşi»yi tırmandıracağı iddia ediliyor, Sovyetler Birliği'nin 62 yıldır değişmeyen barışçı dış politikasına saldırıyorlar, emperyalizmin Türkiye üzerinde oynadığı oyunlar Sovyetler Birliği'ne atfedilerek, «Türkiye'de Ecevit'den Türkeş'e kadar bütün partileri içine alacak bir milli koalisyon hükümeti kurulmazsa, Türkiye'nin istikbalinin İran'dan daha kötü olacağı» ileri sürülüyordu.

Emperyalizmin, işbirlikçi tekelci burjuvazisinin halkımız ve ülkemiz üzerinde oynadıkları çirkin oyunlar, bugün bir sır olmaktan çıkmıştır. Emperyalizmin ve işbirlikçi tekelci burjuvazinin, faşist terörü artırarak Türkiye'yi emperyalizme daha da bağımlı kılarak gündeminden düşürmediği milli koalisyonun, harp kabinesinin, daha da olmazsa fazişmin gerçekleştirilmesi için de her yola başvuracağı işçi sınıfımız halkımız açısından bilinen bir olgudur.

Bu nedenle de Türkiye, Yunanistan ve Kıbrıs işçi sınıflarının öncü örgütlerinin toplantısını kendi oyunlarına alet etme politikaları, antisovyetizmin ve antikomünizmin en ilkel, en kaba biçimlerine başvurmaları gerçekten telaşlarının, korkularının ve hiddetlerinin sonucudur.

Çünkü Türkiye, Yunanistan ve Kıbrıs işçi sınıflarının öncü örgütleri arasındaki bu danışma toplantısı, Doğu Akdeniz'de barış, güvenlik ve işbirliği sürecine bir katkıdır.

Her üç kardeş partinin görüş birliğine vardıklarını açıklamaları, Kıbrıs'ın üzerinde yeni oyunlar tezgahlandığı, İran'ın yerini Türkiye ve Kıbrıs'ın almasının planlandığı, Yunanistan'ın NATO'yla tamamen bütünleştirilmesine çalışıldığı ve sık sık da bu ülke halkları arasına düşmanlık tohumları saçıldığı bir döneme raslamıştır.

Gerici egemen çevrelerin korkuları ve karaçalma çabaları da bundandır. Türkiye, Yunanistan, Kıbrıs işçi sınıfı bölgede barış, güvenlik ve işbirliği sürecine damgalarını vurmaya kararlıdırlar. Atina toplantısı, emperyalizme, işbirlikçi tekelci burjuvaziye, NATO generallerine, çok uluslu silah tekellerine karşı bir ileri adım, bir başarı olmuştur.

Çaycuma Mitingi örnek bir eylem oldu

Eylemi, Zonguldak bölgesindeki 30'u aşkın demokratik kuruluş ve sendika destekledi ve mitinge katıldı.

Eylemin bölgede gerçekleştirilen en kitlesel miting olduğu bildiriliyor

İSTA ÇAYCUMA MUHABİRİ BİLDİRİYOR

Gerici ve faşist odakların kitleleri yıldırmayı, sindirmeyi amaçlayan planlı terör ve eylemleri, antidemokratik baskı ve girişimleri sürerken, Anadolu'nun dörtbir yanından, gün geçmiyor ki bir kitle direnişi, bir antifaşist eylem, bir uyanış ve savaşım haberi gelmesin. Bazan bir «gece», bazan bir grev, bazan bir direniş, bazan bir yürüyüş, bir miting, bir protesto hareketi, bazan devrimcilerin yaratıcılığının sonucu bulunmuş yepyeni bir eylem türü..

28 Ocak Pazar günü Çaycuma'da yapılan «Faşist Katliamları Protesto Mitingi» de, 8 bin kişinin katılımıyla, Çaycuma'nın bugüne kadar gördüğü en kitlesel antifaşist eylem oldu.

Eylemi, Zonguldak bölgesindeki 30'u aşkın demokratik kuruluş ve sendia destekledi ve mitinge katıldı. Miting halktan ve ilerici CHP'lilerden de büyük ilgi gördü.

Selüloz-İş Çaycuma Şubesi, İGD, İKD, TÖB-DER Çaycuma Şubelerinin yanısıra, Çaycuma Köy Kooperatifleri, Türkiye Maden-İş Sendikası 9. Bölge, Zonguldak Maden İşçileri, Sosyal-İş, Zonguldak Şubesi, Bank-Sen Zonguldak Temsilciliği, Beton-İş Bartın Temsilciliği, İGD, İKD, TÖB-DER, TÜS-DER Zonguldak Şubeleri, İGD, İKD, TÖB-DER Bartın Şubeleri, İGD Karabük Şubesi mitinge katılmışlardı. Ayrıca ilerici Çaycuma halkı, kadın, çoluk, çocuk, işçi, esnaf, aydın, miting alanındaydılar. Eski Zonguldak saylavı Zekai Altınay, Zonguldak'tan ilerici mühendisler, Çağdaş Hukukçular, Devrek, Tefen, Beycuma ilerici gençliği de mitinge gelmişlerdi.

Bu niteliği ve kalabalığıyla Çaycuma Mitingi Zonguldak çevresinde son dönemlerde görülen en kitlesel eylem olmakla kalmadı, aynı zamanda bölgedeki antifaşist, demokrat güçlerin eylem birliğinin sağlanmasında da önemli bir adım oldu.

Mitingte, Kahramanmaraş faşist kırımı, faşizm protesto edilirken, Mustafa Suphi, Ethem Nejat ve 13 yoldaşları, 28 Ocak'ı 29 Ocak'a bağlayan gece Karadeniz'in sularında katledilişlerinin yıldönümünde saygıyla anıldılar.

İlerici Zonguldak saylavlarından Kemal Anadolu ve M. Ali Pestilci mitinge başarı ve kutlama telgrafları göndermişlerdi. Bu telgraflarda, «Suphi'leri, Nejat'ları katledenlerle Kahramanmaraş kırımını tertipleyenlerin aynı eller olduğu» belirtiliyordu.

Mitingte konuşmalar yapıldı. Konuşmalarda Mustafa Suphi'lerin, Ethem Nejat'ların, yiğit önderlerin saygıyla anıldığı, gösterdikleri savaş yolunda yüründüğü belirtildikten sonra «Türkiye işçi sınıfı, halkımız, burjuvaziden mutlaka hesap soracaktır» denildi. Konuşmalarda Kahramanmaraş kitle kırımının sorumluları, Türkeşler, Demirel'ler, MHP, ÜGD, kontrgerilla lanetlendi. Ayrıca Zonguldak bölgesinde tertiplenen provokasyonların sıkıyönetimi bu bölgeye de yaygınlaştırmayı amaçladığına dikkat çekildi; CHP ağırlıklı hükümetin kararsız tutumu eleştirildi; ilerici, devrimci güçler uyanık olmaya çağrıldı.

Çaycuma Mitingi örnek bir başarıyla sonuçlandı.

Gazetemiz baskıya girerken Zonguldak ve Bursa'da da miting ve yürüyüşler yapılıyordu. Bu eylemlerin ayrıntılı haberi gelecek sayımızda yeralacak.

Sofya Forumu'nun yankıları devam ediyor

Dünya komünist ve işçi sınıfı hareketinin Bulgaristan'ın başkanti Sofya'da düzenlediği «Sosyalizm ve Komünizm Kuruculuğu ve Dünyadaki Gelişmeler» konulu uluslararası teorik konferansın yankıları devam ediyor.

Birçok ülkede bu uluslararası forumun sonuçları, ele alınan sorunlar tartışılıp yaygınlaştırılıyor. Özellikle de uluslararası işçi sınıfı hareketi önderlerinin Sofya'da görüş alışverişinde bulunma olanağını bulmalarının önemi üzerinde duruluyor.

Fotoğraflarda, TKP Merkez Komitesi Genel Sekreteri İ. Bilen, Sofya toplantısında, konuşmasını yaparken ve Portekiz Komünist Partisi Genel Sekreteri A. Cunhal ile bir görüşme sırasında görülüyor.

Mitingde faşizm lanetlendi, İşçi Sınıfının yiğit önderleri anıldı

28 Ocak'ta Çaycuma'da yapılan «Faşist Katliamları Protesto Mitingi»nden bir görünüm.

SIKIYÖNETİM UZATILMAMALIDIR

26 Aralık 1978 günü ilan edilen Sıkıyönetim süresi, hafta sonunda doluyor. İstanbul Sıkıyönetim Komutanı Orgeneral Necdet Uruğ'un deyimiyle «askerlerin de istemediği, ancak anayasal bir görev olduğu için kabul edilen sıkıyönetim»in uzatılmaması gerektiğini, son iki aylık uygulamalar gözler önüne seriyor.

Geçtiğimiz hafta içinde İstanbul'da ilerici, demokrat, devrimci tüm derneklerin şubeleri basıldı, arandı. «Yasadışı yayın» bulundurdukları gerekçesiyle birçok kişi gözaltına alındı. Kimi dernekleri şubeleri «üye olmayanların» ve «18 yaşından küçüklerin» bulunduğu gerekçesiyle cezalandırıldı. DİSK'e bağlı Maden-İş Sendikası'nın Ümraniye'deki 23. Bölge Temsilciliğine yapılan baskında 5 kişi gözaltına alındı. Yasaklanan yayınlara yenileri eklendi, İlerici Yurtsever Gençlik'in sesi susturulmak istendi, liseli gençlerin çıkardığı dergi bile yasaklandı.

İŞÇİLER VE GREVLER

Sıkıyönetimin ilk ilan edildiği günlerde Sıvas-Erzincan Sıkıyönetim Komutanlığı grevleri yasakladı. İstanbul Sıkıyöntim Komutaanı, 14 numaralı bildirisi ile toplu sözleşmelerin yoğunlaşmasına dikkat çekerek, «yasa dışı grev, direniş, iş bırakma, işi yavaşlatma ve işgal gibi eylemlere karşı işçileri «uyardı».

Bildiride, işçilere «yasa dışı grev, direniş, işgal ve işi yavaşlatma eylemi»ne karşı gözdağı verilirken, işverenlerin de yasa dışı lokavt uygulamaması istendi. Böylece bir denge sağlandı.

İstanbul Sıkıyönetim Komutanlığının 14 numaralı bildirisinden işçi sınıfı şunu anladı:

Kısıtlı olan haklar ve antidemokratik iş yasası çerçevesinde kalındığında başabaş bir savaşım vermek olanaklı değil. İşverenin sınıf ve kitle sendikalarının yetkisini düşürmek amacıyla toplu işten çıkarmalara başvurması halinde işçilerin ve sendikanın yasal olarak yapacağı pek bir şey yok. Bu durumda başvurulan tek yol direniş. Yasa, direnişi «yasadışı» olarak tanımlıyor. Sıkıyönetim Komutanlığı ise böyle bir savaşımın önünü tıkıyor. Bunun kimlere yarayacağı ise açık.

Öte yandan, kimi işverenlere işyerlerindeki üretimin durdurulması durumunda makinaların nasıl çalıştırılacağının ayrıntılı bir biçimde ve yazılı olarak sıkıyönetim komutanlığına bildirilmesi için başvurulduğu haberi yaygınlık kazandı. Birçok fabrikanın öncü işçilerinin isim ve ev adreslerinin saptanmasına ilişkin çabaların ise halen sürdürüldüğü edinilen bilgiler arasında.

FAŞİSTLER RAHAT

İki aylık Sıkıyönetim uygulamasında ilerici, demokrat, sosyalist yayın organları yasaklanırken, faşist eğilimli hiçbir yayın organına dokunulmadı. Bir günlük gazete; Politika Gazetesi birinci sayfasında verdiği haberde «Genç Arkadaş» isimli faşist yayın organının yasa dışı olarak çıkarıldığını yazdı. Kanıt gösterdi. Bu faşist yayın organı hakkında hiçbir işlem yapılmadı. Aksine, bu haftalık gazete yine silahlı çağrılar yapan yayınlarına devam etti. «Sıkıyönetim ilanıyla Ordu'nun sokak bekçiliği yaptığını» yazdı. Ordu'yu bu yola sokanlardan hesap sorulacağını söyledi.

Şu satırların yazıldığı ana kadar, ne sıkıyönetim komutanlıklarından ne de hükümetten hiç bir ses çıkmadı. Böylesi dergilerin sorumluları hakkında herhangi bir kovuşturma açıldığı duyulmadı.

Faşistler eylemlerini sadece yazı çizi ile sürdürmekle kalmadılar. Jandarma birliklerine saldırdılar. **10 Şubat günü İstanbul'un Aksaray semtinde Büyük Ülkü Derneğini aramak isteyen polis ve jandarma birliklerine MHP İl Binasından ateş açıldı.** Bu saldırı günlük basında sadece birinin o da devam sayfasının satırları arasında kaynadı gitti.

Faşistler aynı gün İstanbul'da Beşiktaş semtinde güpegündüz silahlı olarak bir kahvehaneyi bastılar. Gençleri yaraladılar ve ellerini kollarını sallaya sallaya gittiler.

ANKARA'DA BASKILAR

Ankara'da Orta Doğu Amme İdaresi Kürsüsü basıldı. Öğrteim üyeleri gözaltına alındı. Bir öğretim üyesi, halen Sıkıyönetimce gözaltında tutuluyor.

Ankara İki Yıllık Eğitim Enstitüsünde okula toplu gidip gelen 500 ilerici öğrenci ise önce faşistlerin taşlı sopalı saldırısına uğradı, sonra gözaltına alındılar. Toplu halde Sıkıyönetim Komutanlığına götürülen gençler üç kez kimlik kontrolünden geçirildikten sonra, 15 görveli tarafından traş edildiler. Saçlarını kestirmek istemeyen gençler dipçiklendi. 500 gençten 60'ı gözaltında kaldı. Bu 60 öğrencinin isimlerinin, sıkıyönetime, faşistlerce verildiği öğrenildi.

SIKIYÖNETİM CHP'LİLERE DE GÖZAÇTIRMIYOR

Sıkıyönetim son günlerde CHP'lilere de gözaçtırmamaya başladı. CHP Bala İlçe Başkanı Karabey Ercan gözaltına alındı. CHP Genel Sekreter Yardımcısı Uğur Alacakaptan, CHP Meclis Grup Başkanvekili Altan Öymen, Ticaret Bakanı Teoman Köprülüler ve birçok bakan ve parlamenterin çabaları, ilçe başkanının duruşma gününü öne aldırmaktan öteye geçmedi.

CHP'liler daha önce de İlçe Gençlik Kolu Sekreterini gözaltından kurtarmak için çok çaba harcamışlardı. Sivas Sıkıyönetim Komutanlığı da Sivas Milletvekili Azimet Köylüoğlu'nun kardeşini gözaltına aldı. Sıkıyöntime olumlu oy veren Köylüoğlu kardeşini kurtarmak için büyük bir güç harcadı.

SIKIYÖNETİM UZATILMAMALIDIR

Tüm bunlar sıkıyönetim günlerinin doğal uygulamaları olarak gözlendi. Sıkıyönetimin «yaygın şiddet eylemlerini önleyeceğini», «demokratik hak ve özgürlükleri koruyacağını» öne sürenler, mutlaka buraya çok eksikli olarak aktarılabilen demokrasi dışı olayları sanki görmezlikten gelmeye devam ediyorlar. Bir kaç faşist katilin yakalanmasını öne çıkararak, sıkıyönetimin konusundaki görüşlerini haklı göstermeye çalışıyorlar.

Oysa birkaç faşistin yakalanması ve yargılanması, sıkıyönetimin faşist odaklara yöneldiğini kanıtlayamaz. Bu yolla sıkıyönetim uygulaması haklı çıkarılamaz. Yukarıda kaydedilen birkaç örnek bile sıkıyönetim uygulamasının demokrasinin, emekçi halkın yararına olmadığını kanıtlamaktadır.

Sıkıyönetimin uzatılmasını isteyenler, sınırlı demokrasiden bile rahatsız olanlar işçi ve emekçilerin haklı savaşımlarını geriletmek isteyenlerdir. Faşist bir dikta kurmak, bu yolda baskı ortamının genişlemesinden yana olanlardır.

Yaygın şiddet eylemlerinin baş sorumlusu olan faşist yuvaların dağıtılması MHP'nin kapatılması, elebaşlarının cezalandırılması, anarşinin böyle önlenmesi, sıkıyönetimlerle olamaz.

Bu görev şimdi, böylesi vaadlerle emekçi halkın oylarını alan ve iktidar olan CHP'nin ve tüm demokrasiden yana parlamenterlerin omuzlarındadır. Sıkıyönetimi uzatmamak, demokratik hak ve özgürlüklerin daha da kısıtlanmasına razı olmamak yolunda CHP'ye, tüm yurtsever ve demokrat parlamenterlere görev düşüyor.

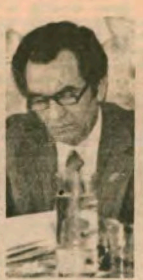
Sıkıyönetim Ankarada protesto edildi

Geçtiğimiz hafta içinde Ankara'nın çeşitli yerlerinde düzenlenen gösterilerle sıkıyönetim protesto edildi. Mamak-Sincan seferini yapmakta olan banliyo treninde bir gösteri düzenleyen işçiler faşist Türkeş'in tutuklanmasını, MHP ve ÜGD'nin kapatılmasını, sıkıyönetimin kaldırılmasını istediler. Kompartmanlara girerek konuşmalar yapan işçiler tüm demokrasi güçlerinin faşist tırmanışa karşı ulusal demokratik cephe saflarında yeralmasının gerektiğini söylediler.

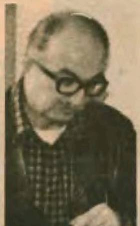
Ankara valiliği önünde de Keçiören, Etlik, Ayvalı, İncirli, Atatürk senatoryumu, Aktepe, İskitler dolmuş duraklarının kalktığı meydanda sayıları ikiyüze varan bir grup gösteri yaptı. «UDC'de Birleş», «Faşist Türkeş Tutuklansın», «Sıkıyönetim Kaldırılsın», «Demirel'den hesap sorulsun» şeklinde sloganların atıldığı gösteri sırasında yapılan konuşmalar, işlerinden çıktıktan sonra dolmuş duraklarında bekleyen kalabalık tarafından büyük bir ilgi ile karşılandı. Konuşmalarda CHP yöneticilerinin halka verdiği sözleri tutmadığı hatırlatıldı. MHP ve ÜGD'nin kapatılmasıistendi.

Yenimahalle pazarında düzenlenen gösteri de büyük bir ilgi gördü. Yapılan konuşmada sıkıyönetimin bir an önce kaldırılması istendi.

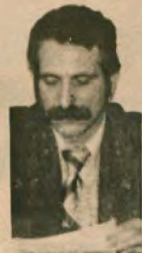
DİSK YÜRÜTME'NİN İKİ ÜYESİ DAHA TABANSIZ KALDI

Rıza Güven

Kemal Nebioğlu

Tuncer Kocamanoğlu

Fehmi Işıklar

Gıda-İş Sendikası eski Başkanı Kemal Nebioğlu'ndan sonra, DİSK Yürütme Kurulu'nun iki üyesi daha, geçtiğimiz günler içinde sendikalarındaki yönetici konumlarını yitirdiler. Böylelikle, zaten tabanı bulunmayan Genel Sekreter Fehmi Işıklar'dan sonra, tabansız kalan DİSK Yürütme Kurulu üyelerinin sayısı 4'e yükseldi. Bunlar içinde, DİSK Örgütlenme Dairesi Başkanlığı görevini sürdüren Tuncer Kocamanoğlu, sendikası olan Devrimci Toprak-İş'ten genel kurul kararıyla ihraç edildi ve sendikanın eski dönemine ait hesapları da aklanmadı.

Tekstil'de Bunalım Bitecek mi ?

Beş gün süren Tekstil Sendikası Genel Kurulu, sendikada nicedir süren bunalımı çözümleyici bir sonuca [illegible]amadı. Aylar süren şube kongrelerinden sonra belirlenen genel kurul [illegible]gasyonu, kemikleşen iki liste halinde genel kurula katıldı. Birinci listenin Genel Başkan adayı eski genel sekreter Yunus Kara idi. Bu listede Birlik Dayanışma'nın, TİP'in ve CHP'lilerin ittifakı somutlanıyordu. İk[illegible] liste'nin genel başkan adayı ise eski Genel Başkan Rıza Güven idi. Bu [illegible] küçük grupların ittifakı oluşturuyordu. «Devrimci Birlik» adı altında birleşen bu gruplar, başlıca, Devrimci Yol, TSİP, Devrimci Kurtuluş, SGB (hizip), Vatan Partisi, PİM ve ÇBS (Çizgisi belli olmayan sosyalistler)'den oluşmuştu.

Divan seçimlerini 152-146 birinci listenin kazandığı ilk günün akşamı «Devrimci Birlik», DİSK Genel Merkezinde yaptığı toplantıda taktik değiştirdi. Rıza Güven'i, kendi genel başkan adaylığından çekti, sendikanın Çerkezköy Şube Başkanı Rıdvan Budak'ı öne sürdü. «Devrimci Birlik», böylelikle, hem Rıza Güven'den ötürü kendi içindeki anlaşmazlığı gidererek parçalanmayı önlemeyi hem de karşı listeyi suçlayabilme olanağına kavuşmayı planlamıştı. Nitekim, Rıdvan Budak, konuşmasında, eski genel merkez yönetimine sert bir dille çattı ve onlarla ittifak yapan TİP ile Birlik Dayanışmayı suçladı.

Oysa Birlik Dayanışma, Genel Kurula gelinceye değin, «Devrimci Birlik» grubuyla ittifak yapabilmenin tüm yollarını aramıştı. Fakat bu grubu oluşturan unsurların ortak noktaları Birlik Dayanışma düşmanlığıydı. Bu düşmanlığı ise antikomünizm'den ayırmanın olanağı yoktu, nitekim, 141 ve 142'nin kaldırılması konusunda verilen bir karar önerisi de Vatan Partililerin itiraziyla karşılaşınca, bu durum somutlandı. VP'liler, kendilerinin sunduğu «sendikal platform» önerisinde buna benzer noktaların bulunduğunu, ayrı bir önerinin gereksizliğini öne sürebildiler. Hele Rıza Güven ve Yunus Kara'nın konuşmaları, durumu daha da netleştirdi ve «Devrimci Birlik»in, son ana kadar hem Güven hem de Kara ile ayrı ayrı itifak aradığını kanıtladı. Kaldı ki, Rıvdan Budak'ın genel kurula etkili bir delegasyon getiren Bakırköy şube kongresinde Genel Merkezcilerle itifak yaptığı da Yunus Kara tarafından belgelendi.

CHP'li konuşmacılar ise, Birlik Dayanışma ile bilerek ve isteyerek ittifaka girdiklerini, çünkü bu kişilere güven duyduklarını belirttiler. Antep ve Antalya şube başkanları, «Devrimci Birlik» grubunun kendilerine de ittifak önerdiklerini, ancak bunu kabul etmediklerini söylediler. «Çünkü onlar dürüst değildi. Biz Birlik ve Dayanışmanın dürüstlüğüne inanıyor ve güveniyoruz. Üstelik bu ittifakta sonuna kadar varız», dediler. Yunus Kara ise, konuşmasında, kendisinin CHP'yi temsil ettiğini, «Devrimci Birlik»çilerin politik fraksiyonel çalışmalar yaptığını, bu durum karşısında da kendisinin tüm CHP'lileri topladığını belirtti. Yeni Yürütme Kurulu'na giren Süleyman Çelebi de, «Devrimci Birlik» grubunun, son ana kadar, şimdi suçladıkları «Genel Merkezciler»le ittifak aradığını, ama kendilerinin Birlik Dayanışma'yı dürüst ve mert bulduklarını açıkladı. Bu ittifakın ise uzun süre süreceğini, bunda kararlı olduklarını belirtti. Seçimlerde, 30 kişilik Genel Yönetim Kurulu ile Onur ve Denetim Kurullarını Birlik Dayanışma, TİP ve CHP'nin ittifak listesi kazandı. Son gün yapılan Genel Başkanlık ve Merkez Yürütme Kurulu seçimlerinde ise, listedeki kimi isimlerin üzerlerinin çizilmesi ve iki CHP'linin salonda bulunmaması nedeniyle, Yürütme Kurulu karma liste olarak oluştu, Genel Başkanlığı, tek oy farkıyla, Rıdvan Budak kazandı. Buna göre, yapılan tüzük değişikliğiyle 7 kişiye çıkarılan Yürütme Kurulu'na 3 kişi «Devrimci Birlik» grubundan (PİM, SGB hizip, TSİP) 4 kişi de BD-CHP-TİP ittifakından girdi.

Genel Kurulu'nda önemli kararlar alan, ihraçları kaldırarak eski yönetimin bölücü tavırlarına ağır darbe indiren ve Dünya Sendikalar Federasyonu'na üye olmayı da kararlaştıran Tekstil Sendikası'nın, yeni yöneticilerini, şimdi, ağır ve önemli ödevler bekliyor. Yürütme Kurulu'nun, ve hatta Yürütme Kurulu içindeki «Devrimci Birlik» adaylarının kendi arasında bile bir birliğin olmaması nedeniyle, sendika içindeki bunalımın dinmediği söylense bile, ülkenin içinde bulunduğu koşullar, hele sendikanın yaklaşan toplu sözleşme döneminin büyük sorumluluğu ve önemi, ancak antikomünizme düşmeden başarılabilecek olan sınıf ve kitle sendikacılığının ilkelerine sıkıca bağlanmayı dayatıyor. Sınıf sendikacılığının yılmaz savaşerleri, bu yapı içinde bile, sorunların üstesinden gelmeyi, yanlış tutumları etkisizleştirmeyi başaracaklardır.

Tehlikede olan ulusal güvenlik mi yoksa patronların işçi çıkarma hakkı mı ?

DİSK'e bağlı BANK-SEN Sendikasının iki aydır 350 işçiyle sürdürdüğü MAİS grevi, Bakanlar Kurulu tarafından **«Milli güvenliği tehlikeye düşürdüğü»** gerekçesiyle iki ay süreyle ertelendi. CHP ağırlıklı hükümet bu kararıyla gericilik güçlerinin çıkarları doğrultusunda bir adım daha atmış oldu. İşçi sınıfı, DİSK ve tüm ilerici güçler başından beri hükümetlerin grevlere müdahale etme, grev erteleme hakkına karşı çıkmışlar, bunun antidemokratik olduğunu belirtmişlerdir. Şimdi hükümet kamu kesimindeki grevler bir yana özel sektördekilere de müdahale ediyor, erteliyor. Oyak'ın ortağı olduğu Fransız sermayeli Renault şirketinin yaptığı **özel binek arabalarının** dağıtım ve satış şirketlerindeki grev «ulusal güvenliği» tehlikeye sokuyormuş. Demek, ulusal güvenlik özel araba üretimi ile korunuyormuş. Bu grevde tehlikede olan ulusal güvenlik değil, yerli yabancı tekellerin kârlarıydı. Özellikle toplu işten çıkarmaların giderek yoğunlaştığı koşullarda ve kendilerine iş güvencesi sağlamak için greve çıkmak zorunda kalan MAİS işçilerinin grevini erteleyerek, hükümet işçi sınıfına karşı çok ağır bir suç altına girmiştir. Devletin sağlamadığı iş güvencesini kendi güçleri ile sağlama savaşımındaki BANK-SEN üyelerinin başarısı tüm isçi sınıfına örnek olacaktır. İşverenlerin işçi çıkarmalarına karşı, hiçbir şey yapmayan hükümet, greve giden işçileri cezalandırmayı tercih etmiştir. Programına, seçimlerdeki vaadlerine ve tüm halka ters düşerek...

Güven'den Sonra Kocamanoğlu da

Rıza Güven'in Tekstil Sendikasındaki konumunu yitirmesinden sonra, aynı son, bir başka DİSK Yürütme Kurulu üyesinin, Örgütlenme Dairesi Başkanı Tuncer Kocamanoğlu'nun başına geldi. Tuncer Kocamanoğlu, Devrimci Toprak-İş Genel Başkanlığından düşürüldü. Sendika genel kurulu, bununla da kalmadı, Kocamanoğlu'nu sendika üyeliğinden de kesin ihraç etti. Hatta eski hesapları aklamadı.

Bu son, elbet bir başlangıçtır. Tarım işkolunda, sınıf ve kitle sendikacılığının bayrağını yükseltecek bir başlangıç. Ama olayın bir de geçmişi vardır.

Bilindiği gibi, DİSK içinde, aynı işkolunda çalışma gösteren Devrimci Toprak-İş'in ve TİS'in birleşmeleri için 2 yıldır çalışmalar sürdürülüyordu. Geçilen çeşitli aşamalardan sonra, DİSK Birleştirme Komisyonu, bu işkolunda yeni bir sendikanın kurulmasına karar verdi. Buna göre her iki sendika ayrı ayrı kendi genel kurullarını toplayacaklar, oluşturulacak yeni sendika için 15'er kişi seçeceklerdi. Daha sonra her iki sendika bu yeni sendikaya katılacak, böylelikle, bu işkolunda, DİSK Ana tüzüğünün gereği yerine getirilerek, tek sendika ilkesi egemen kılınacaktı.

Tekstil ve Devrimci Toprak-İş kongrelerinin sonuçlarından sonra; DİSK'in yedi kişilik Yürütme Kurulunun dört üyesi, sendikalarının tabanları tarafından düşürülmüş ve tabansız kalmış oluyorlardı.

Önce, 26 Ocak günü, TİS, genel kurulunu topladı. CHP sağ kanadıyla ilişkisi olan Mahmut Gündüzbey, yönetici konumunu yitirdi. Yeni sendika için seçilen onbeş kişiyle sendikanın yeniden oluşturulan yönetim organları, ilerici yurtsever işçilerden oluştu.

Sınıf ve kitle sendikal anlayışını savunanların başarısı, daha sonra Devrimci Toprak-İş genel kurulunda da devam etti. Tuncer Kocamanoğlu Kongre Salonunda kalamadı. Divan başkan adayı olarak gelen DİSK Genel Sekreteri Fehmi Işıklar da, bu durum karşısında içeri girmeyi göze alamadı. Devrimci Toprak-İş Genel Kurulu sınıf sendikacılığı ilkesine bağlı onbeş adayı belirledi, ayrıca tüm organlarını böylesi kişilerle yeniden oluşturdu. Genel Başkanlığa Fuat Gedik, Genel Sekreterliğe de M. Vedat Keklik getirildi.

DİSK Yürütme Kuru[illegible]

TÜM HAS-İş'in başarıları devam ediyor

Sağlık işçilerinin sınıf sendikacılığı bayrağı altında DİSK'te örgütlenmesi, kimi DİSK yöneticilerinin tutarsız, bölücü tutumları nedeniyle çıkmaza sokulurken, Tüm Has-İş bu görevi gereğince yerine getirebilmenin özverili çalışmalarının sonuçlarını alıyor.

Tüm Has-İş Sendikası'nın Sıtma Erüdikasyon Müdürlüklerinin bütününde yetkili sendika olmasından sonra elde ettiği başarıların ardı arkası kesilmiyor. İzmir Tepecik Doğumevi'nin ardından Beyoğlu SSK ve İstanbul SSK hastanelerinde de irade beyanını Tüm Has-İş kazandı. Bu işkolunda sınıf sendikacılığını özveriyle geliştiren ve yaygınlaştıran Tüm Has-İş, önüne çıkarılan faşizan ablukaları yarıyor, örgütlenmesini derinleştiriyor. Faşizan yöneticilere sahip Türk-İş'e bağlı Sağlık-İş'in, öncelikle zorbalıkla ele geçirdiği işyerlerini geri almak, sağlık emekçilerini sınıf sendikasında, DİSK'te kenetlendirmek, ertelenmez, önemli bir ödevdir.

ÜLKELER.. KONUKLAR...

Bulgaristan'da işçilerden bir işçi BOYANKA

Boyanka tezgâh başında...

Her cumartesi günü, Sofya'dan Blagoevgrad yönüne kalkan trene binerdi genç kız. Blagoevgrad kentinin bir köyünde yaşardı annesi, babası. Haftanın iki gününü, yani tatil günlerini onlarla birlikte geçirirdi.

Otuz-otuzbeş kilometreydi Sofya-Pernik arası. Ve tren Pernik'e gelinceye dek annesini, babasını ve onlara anlatacağı şeyleri düşünürdü.

Pernik-Blagoevgrad ve Blagoevgrad-Pernik arasında olan bu birkaç saatlik yolculuklar, ara vermeden, tam üç yıl sürdü, 1968'den 1971'e dek. Ve en sonunda Atanas'ın, hani derler ya «burasına geldi» ve «yeter», dedi. «Üç yıl oldu tanışalı, evlenelim artık.»

Ve şimdi, Boyanka'nın çalıştığı adı önce «Fortuna», sonra «Georgi Dimitrof», en sonra da «8 Mart» olan fabrikaya yürüyerek beş dakika kadar uzaklıkta olan Republika sokağındaki 7 no.lu bloğun «b» binasında yaşadıkları yer, kısacası evleri.

* * *

Fabrikayla, Boyanka'nın evinin arasından Tolstoy Bulvarı geçiyor. Sofya'nın merkezine yürüyerek otuz dakika kadar uzak Boyanka'nın evi

İki katlı, bahçeli evler... İşçi evleri... Boyanka ve Atanas ikinci katta oturuyorlardı. Küçük bir hol, sonra salon ve salona açılan yatak odası ve mutfak...

«Bu ev fabrikanın. Ayda su dahil 2 leva kira ödüyoruz. Ama yakında, fabrikanın yanında yapılan yeni bloğa geçeceğiz. O zaman üç odalı bir dairemiz olacak. İki çocuk, iki de biz, yani dört kişiye yeter üç odalı daire... 12 bin levaya mâl olacak bize. Tabii taksitle...» diyor Boyanka.

Ama Pernik'te..?

Tren istasyonda durduğu zaman genç kızın gözleri kompartmanın kapısına dikilirdi. Ve, saniyelerle ölçülebilecek bir süre sonra Atanas Borisov Avramov girerdi içeri.

Köyleri birbirine komşuydu ikisinin. Ve her cumartesi Atanas da, Boyanka gibi annesini, babasını görmeye giderdi.

Boyanka Strahilova Avramova, 11 Ekim 1951'de doğmuş, Blagoevgrad'ın Novo Kornomladi köyünde. Babası doğramacıymış köyde, annesi ise tarım işçisi. Bir ablası, bir de kendinden küçük erkek kardeşi varmış. Köyde sekizinci sınıfa kadar okuduktan sonra Sofya'daki Tekstil Okuluna kaydolmuş. İki yıl sonra, okulu bitirir bitirmez hemen 8 Mart Fabrikasında işe girmiş.

«1928'de İtalyanların kurduğu bu fabrikada on yıllık işçiyim. Ayda ortalama 370-400 leva geçiyor elime. Atanas da üç yıllık öğretmen, onun da eline 150 leva geçiyor. 7 leva kira, 7 leva elektrik, 150 leva yiyecek, 25 leva giyim, 5 leva da kitap, dergi, gazete, sinema, tiyatro ve diğer masraflarımız. Toplamaylık masrafımız 200 levayı buluyor. Kalanı da biriktiriyoruz. Öncelikle ev ve otomobil olacağız», diye anlatıyor Boyanka.

Atanas'ın, öğretmen olduğu için iki ay, Boyanka'nın da bir ay tatilleri varmış yılda.

«Tatillerimizi mümkün olduğu kadar iyi değerlendirmeye bakarız. Örneğin geçen yıl Çekoslavakya'ya gittik. Orada ablam var. Bir ay gezdik, eğlendik... Koprivştitsa'da fabrikamızın dinlenme evi var. Ağaçlar arasında, gerçekten nefis bir dinlenme yeri. Fabrikamızın tüm işçileri, tatillerinde o dinlenme evinde kalabilirler. Bir kişi yirmi günlük dinlenme için, herşey dahil, 35-40 leva verir.»

Biraz da kendini yetiştirmeli insan...

İlkokul I. sınıfta okuyan Boris'le, o günlerde anneannesinin yanında kalan dört yaşında Krasimir adlarında iki oğlu var Avramov ailesinin.

28 yaşında olan baba Avramov, Blagoevgrad'ın Kapatovo köyünde doğmuş. Şimdi Peyü Yavorof Lisesinde tesviyecilik öğretmeni.

«Yetmiş öğretmeniz ve bin öğrencimiz var. Oğlum da aynı okulda okuyor.. Her sabah 5.45'te kalkarım, çayı kaynatırım. Boyanka akşamdan çocuğun kahvaltısını hazırladığı için o işle uğraşmam. Sadece yediririm. 6.30'da evden çıkarız.»

Onbir sınıflıymış okul. 1-8 sınıfların dersleri sabah 7.30'dan 13'e kadar, 9-11. sınıflarınki ise 13'ten 19'a kadar sürermiş.

«Okuldan eve dönünce de ev işlerine yardım ederim», diyor Atanas. **«Örneğin, alış-verişi ben yaparım. Meyveydi, sebzeydi, etti, ıvırzıvırdı, herşeyi ben alırım. Zamanı gelince yemek de yaparım, bulaşık da yıkarım.»**

50 TEZGÂH VE GENÇ BİR KADIN

Boyanka'nın fabrikasında günde iki vardiya çalışılıyormuş.

«Ben», diyor Boyanka, «eğer o hafta ilk vardiyadaysam, Atanas'tan önce kalkıyorum. 5.10'da fabrikada olurum. Elli tezgâhta çalıştığım için tek tek makinelerin denetimini yaparım. Usta 5.25'te gelir. Eğer arızalı bir makine varsa, ustaya bildiririm, o da yapar. 5.40'ta iş başlar. 10.45'le 11.15 arası ya da 11.00'le 11.30 arası öğle tatilimiz var. Günlük çalışma süremiz ise 8 saat 15 dakikadır. Haftada beş gün çalışırız.»

Boyanka'nın çalıştığı tezgâhların kapladığı alan hemen hemen bir dekar. Ve Boyanka 8 saat 15 dikika içinde sürekli dolaşıyor makineler arasında.

Makineler Boyanka'dan yaşlıymış. Ama bugünlerde yeni Sovyet makineleri gelmeye başlamış. Bir süre sonra tüm makineler yenilenecekmiş.

«20 tezgâhta çalışıyordum önceleri. İşe başladığımın ikinci yılı, kentimizde her yıl yapılmakta olan 'En Genç İşçi Yarışması'na katıldım. Birinci oldum. Benim için büyük bir mutluluktu bu. O sıralarda Teknikum'a da devam ediyordum. Dört yıl sonra, yani Teknikum'u bitirince tezgâhlarımın sayısı 40'ı geçti. Gerçekten işim çok ağırdı. Ama iki kez Sosyalist Emek Kahramanı olan öğretmenim Nayda Mançeva'nın yardımıyla işim kolaylaştı...» diyor Boyanka.

Bundan iki yıl önce 8 Mart Fabrikasından emekli olan Nayda Mançeva bir yandan halk vekilliği görevini sürdürürken diğer yandan, gene aynı fabrikada işçilik yapıyor, gençleri eğitiyor.

«Nayda Mançeva benim hiçbir zaman unutamayacağım bir insandır. Onunla ilgili çok önemli bir anım da var... 22 yaşındaydım o zaman, Nayda Mançeva 40 tezgâhta çalışıyordu, ben de 20. Bir gün, halk vekili olduğu için, görevi gereği Halk Meclisi'ne gitmişti, tabii tezgâhları da durmuştu. Onun tezgâhları boşta kalmasın diye yönetmenlere başvurdum, «Benimkileri durdurun, Nayda Mançeva'nınkileri bana verin», dedim. Güldüler bana, «Sen 22 yaşındasın, bir Sosyalist Emek Kahramanının tezgâhlarını nasıl çalıştırırsın?» dediler. Sonra da «Peki, durdur seninkileri ve geç o tezgâhlara», diye eklediler. Ve çalıştırdım. Üç gün, tam olarak çalıştırdım. Nayda Mançeva gelip durumu öğrenince, sarıldı bana ve orada bulunanlara «İşte, yerimi alacak olan işçi yetişti», dedi. Sonra Vietnam'a gitti Nayda Mançeva on günlüğüne. Gene tam olarak çalıştırdım. Bir yıl sonra yönetmenler toplandı. Nayda Mançeva'nın ısrarı üzerine benim için bir Gençlik Brigadası kuruldu. Ve şimdi 50 tezgâha çıktım...»

Yığınla ödül ve madalya almış Boyanka. Fazla tezgâhta çalıştığı için Georgi Dimitrof ödülünden sonra ikinci ödül olan altından Kızıl Emek Bayrağı verilmiş. 7. Beş Yıllık Plân birincisi olmuş. Brigadasına adını veren Yordan Lutibrotski'nin altın nişanını kazanmış. Üzerinde «Sosyalist Yarışlar Zaferi» yazılı iki ayrı Sovyet nişanı almış. Hafif Sanayi Bakanlığının birincilik ödülü olarak madalya ve hüviyet verilmiş. Ayrıca fabrikanın kuruluşunun 50. yıldönümü dolayısıyla bir nişan daha verilmiş kendisine.

«Boş zamanım pek yoktur. Çünkü bayramlarda, haftalık tatil günlerinde, o sinema senin, bu tiyatro benim, dolaşır dururuz. Atanas da, ben de sinemayı ve tiyatroyu çok sevdiğimiz için pek kaçırmayız iyi filmleri,e iyi oyunları. Bu arada Brigadamız sık sık eğlenceler düzenlre. Doğum günlerinde, ad günlerinde ve diğer bazı özel günlerde. Ya fabrikanın salonunda toplanırız ya da evlerde. Ayrıca 1 Mayıs, 9 Eylül gibi günlerde de büyük şenlikler düzenleriz. Tabii bu arada bol bol da vitrin seyrederiz. Bizim moda dergisi Lada'yı izlerim, ama vitrinde neyi beğenirsem, bana hangisinin yakışacağına inanırsam onu alırım. Moda şuymuş, buymuş, açık söyleyeyim pek önem vermem. Ama Lada'yı okurum. Evimize Lada'nın dışında iki günlük gazete, Rabotniçesko Delo, Narodna Mladejt ile bir aylık dergi Oteçestvo (Vatan) girer. Bir de, gene aylık olan Jenata Dinest adında bir kadın sorunlarına eğilen dergiyi alırız. Belki de eksiğim biraz az kitap okumam. Yılda ancak 5-6 kitap okuyabiliyorum. Ona pek vaktim kalmıyor. Ama çok sevdiğim bazı yazarlar var ki, onları zaman zaman yeniden okuyorum. Örneğin Vaptsarof, Dimov, Yovkof, Elin Pelin, Şolohof, Tolstoy, Gorki gibi. Batılı yazarlardan en çok Shakespeare ile A. Dumas'dan okudum. Türkiye'den de Nazım Hikmet ve Reşat Nuri...»

Bulgaristan Komünist Partisi üyesi olan Boyanka Strahilova Avramova, aynı zamanda Komsomol M.K. üyesi. Ayrıca Zavod Gençlik Örgütü ile Bölge Gençlik Komitesinin de üyesi.

«Biz Zavod Gençlik Örgütü üyesi olarak Zavod Ekonomik Birliği'ne de üyeyiz. Geniş bir komitedir bu. 8 Mart Fabrikasının üretimiyle, işleyişiyle ilgili birçok kararlar alır ve onaylandıktan sonra uygular.»

Günde en az 30 kilometre yürüyen (fabrikada), en büyük tutkusu geniş bir ev olan, yalancılıktan nefret eden, dikiş dikmekten hoşlanan, genç işçilere yardım etmekten büyük bir zevk duyan, koşturmaktan bıkmayan, çalışmaktan yorulmayan Boyanka Strahilova Avramova, evinden ayrılırken, hayatta en çok sevdiği şeyin çocukları olduğunu söylüyordu.

Eş işleri de hayat gibi ortaktır...

BİR DEMOKRASİ BELGESİ

İstanbul 2. Ağır Ceza Mahkemesi'nin 142. Maddenin Anayasa Mahkemesi'ne gönderilmesiyle ilgili gerekçeli kararı

«TCY 142. maddesine aykırı davranıştan yukarıda açık kimliği yazılı sanık hakkında mahkemizce yapılan açık yargılama sırasında sanık vekilleri 17.10.1978 günlü dilekçe ile özet olarak, müvekkilleri hakkında uygulanması istenilen 142. maddenin düşünce, açıklama ve yayma özgürlüğünün özünü zedelediği için Anayasa'nın 20 ve 21. maddelerine herkesi belli bir kalıba uygun düşünmeye zorladığı için, Anayasa'nın başlangıç bölümüne, 2, 4 ve 12. maddelerine, «suçta kanunilik ilkesi» ile hiç bir biçimde bağdaşmadığından, yine Anayasa'nın 33. maddesine aykırı bulunduğunu ayrıca sözü edilen 142. maddenin «insan haklarına dayalı demokratik sistem»in ilkelerine ve «genel hukuk kurallarına» ve bu ilke ve kuralların somut durumlarını oluşturan 10 aralık 1948 tarihli «İnsan Hakları Evrensel Beyannamesi»nin 19. maddesi ile 4 kasım 1950 tarihli «İnsan Haklarını ve Ana Hürriyetlerini Korumaya Dahil Avrupa Sözleşmesi»nin 9. ve 10. maddeleri ile ve 1 eylül 1975 tarihli Helsinki Avrupa Güvenliği ve İşbirliği Konferansı Nihai Senedinin «Katılan Devletlerin Karşılıklı İlişkilerine Yol Gösterecek» başlıklı Birinci Bölümünün 7. ilkesi ile bağdaşmamakta bulunduğundan iptali için Anayasa Mahkemesi'ne başvurulmasını istemiş bulunmakla dosya incelendi.

G.D. Anayasa'nın 151. maddesi, (bir davaya bakmakta olan mahkeme uygulanacak bir kanun hükümlerini Anayasa'ya aykırı görürse veyataraflardan birinin ileri sürdüğü aykırılık iddiasının ciddi olduğunun kanısına varırsa, Anayasa Mahkemesi'nin bu konuda vereceği karara kadar davayı geri bırakır) hükmünü kapsamaktadır. Sanık vekilleri, mahkememizin uygulaması olasılığı bulunan 142. maddenin Anayasa'nın özüne, ruhuna ve yukarıda belirlenen maddelerine aykırı bulunduğunu ileri sürmüşler ve konunun Anayasa Mahkemesine götürülmesini istemiş bulunmaktadırlar.

Bilindiği gibi mahkememizzinin konuya Anayasa Mahkemesine gönderilmesi ancak itiraz yoluna başvurma suretiyle olanaklıdır. Bunun için,

A — İptali istenen maddenin mahkememizeli ile uygulanacak bir yasa maddesi olması gerekmekte olup sanık hakkında TCY 142. maddesine aykırı davranışta bulunarak cezalandırılması istemi ile dava açılmış olmasına göre suçun doğrulanması halinde mahkememizin itiraz konusu maddeyi uygulaması gerekeceğinden bu yöne ilişkin herhangi bir şüphenin varlığı söz konusu olmadığından bu koşul gerçekleşmiş bulunmaktadır.

B — İkinci koşul, Anayasaya aykırı olduuğu sanık vekilleri tarafından ileri sürülen iddianın ciddi görülmesidir.

Ancak bu yön ele alınmadan önce, daha evvel konu Türkiye İşçi Partisi ile Anayasa Mahkemesi'ne götürülmüş ve yüksek mahkeme 26.6.19»5 gün ve 173/40 sayılı kararı ile istemini reddetmiş bulunduğu için konunun yeniden Anayasa Mahkemesi'ne götürülmesine yasal olanak bulunmadığı üzerinde durmak gerekir.

Anayasa Mahkemesi 6.3.1973 gün ve 56/11 sayılı kararı ile özet olarak (.. davanın veya itirazın reddi ile sonuçlanmış işlere konu olan kurallar ise yürürlükte kalmış ve kararlar belirli durumlara ve koşullara dayanmakta bulunmuştur. Kararın bağlayıcılığında bu kapsam içinde belirli bir davaya itiraz bakımındandır. Durumların ve koşulların değişmesi halinde sonucun da değişik olması gerekir. Böyle bir değişmenin bulunup bulunmadığını ise ancak yeni başvurmanın incelenmesi sonunda anlaşılabilir.

Bu davaya itiraz redle sonuçlanırsa aynı konuda gelecek başka davaların ve itirazların incelenemeyeceği yolunda bir görüş kimi yasa kurallarına dokunulmazlık tanımak, bu kurallar üzerindeki görüşleri döndürüp kalıplaştırmak olur. TC. Anayasasının böyle bir gereği bulunduğu düşüncesini destekleyecek doyurucu bir kanıtın ileri sürülmesi olanaksızdır.

Bu duruma göre incelenecek kuralın daha önceki dava ve itirazlar dolayısıyla denetlenmiş ve Anayasa'ya aykırı görülmeyecek dava ve itirazların reddine karar verilmiş bulunmasının konunun yeniden ele alınmasına engellik etmeyeceği belirtilmiştir. Bu durum karşısında davanın reddi ile sonuçlanmasına göre işleme konulan kurallar aynen yürürlükte kalmış olacağı için gerekçede de belirtildiği gibi red kararının verildiği sıradaki durum ve koşulların değişmesi halinde sonunda değişmesi olasılığı bulunduğu için yeniden Anayasa Mahkemesi'ne başvurulması olanaklıdır.

Şu hale göre Anayasa'nın sözü edilen 151. maddesinde belirtildiği üzere mahkememiz sanık vekillerinin Anayasa'ya aykırılık iddiasını aşağıda belirteceğimiz nedenlerle ciddi gördüğü için konuyu yeniden Anayasa Mahkemesi'ne götürmenin uygun ve yerinde olacağı kanısına varmıştır.

1 — Yukarıda değindiğimiz yüksek mahkemenin 25.6.1975 gün ve 173/40 sayılı kararı konunun yeniden yüksek mahkemeye götürülmesini haklı kılacak çok az bir çoğunlukla verilmiştir. Bu kadar az bir oy farkla verilen ve kişi özgürlüğünü önemli ölçüde engelleyen söz konusu maddenin yüksek mahkemenin denetimden bir kez daha geçmesinde büyük yarar olduğu açıktır.

2 — Anayasaya aykırı olduğu ileri sürülen 142. madde 1889 tarihli İtalyan Ceza Yasasının yerini alan 1930 tarihli tasarın 272'nica maddesi esas alınmak suretiyle ilk kez 1936 gün 3038 sayılı yasa ile TCY'na girmiştir. O zaman ki yani 1930 yıllarındaki İtalyan yönetiminin düşünce biçimi ve bunu gerçekleştirmek için uyguladığı yöntem bilindiği gibi yalnız İtalyan ulusuna değil, tüm dünya uluslarına bugün dahi unutulamayan acı anılardan başka bir şey bırakılmamıştır. Bu acı günleri bir daha yaşamamak için insanlığın düşünce özgürlüğünün gerçekleşmesi için halen yoğun bir çabanın içinde bulunduğu bilinen bir gerçektir. Bu itibarla bugün hür demokratik nizamla yönetilen hemen hemen tüm ülkelerin ceza yasalarında yeralmayan bu maddenin Anayasa'ya aykırılığı iddiası heyetimizce ciddi görülmüştür.

3 — 3038 sayılı yasa ile ceza hukukumuza girdiğini belirttiğimiz söz konusu maddenin uygulanması sırasında görülen duraksama ve sakıncaları ortadan kaldırmak amacıyla daha sonradan 5431, 4934, 5435 ve 5844 sayılı yasalarla dört kez değişikliğe uğramasına karşın değiştirme gerekçelerinde ileri sürülen nedenler bir türlü ortadan kalkmamış, maddenin çeşitli anlayış biçimlerine göre, çeşitli uygulamalara uğradığı görülmüş ve görülmektedir. Şöyle ki, aynı veya benzer deyimlerle haklarında dava açılan sanıkları yargılayan mahkeme üyelerine göre bir kısmı beraat ederken bir kısım cezalandırılmıştır. Bu elbette ki, «kanunsuz suç olmaz» prensibinin açık bir ihlalinden başka bir şey değildir. Şu hale göre, bu yönü ile de maddenin Anayasa'ya aykırı olduğu iddiası ciddidir.

Yine tüm hukukçular tarafından bilinmektedir ki, aynı konuda (A)yı bilirkişi seçerseniz, suç konusu yazıda 142. maddenin unsurlarının bulunmadığını belirtir. (B)'yi seçerseniz aynı konu hakkında verilen raporda suç konusu yazının 142. maddenin unsurlarının varlığını belirtir. Bu durum bilirkişilerin değişik görüş açısından bulunduklarından ileri geldiğini söylemek olaya geçici bir yaklaşımla çözüm bulmaya engel olur. Heyetimizin kanısına göre bu durum bilirkişilerin değişik görüş açısına sahip olmalarından çok 142. maddenin açık ve seçik olmamasından ileri gelmektedir .... kişi görüşüne başvurmaksızın verilen mahkeme kararlarında da değişik uygulamalar bulunduğu bilinmektedir. Ve yukarda değindiğimiz gibi «kanunsuz suç olamaz» prensibine tamamen aykırıdır.

Olayı daha somut örneklerle dile getirmek ve maddenin bu haliyle hukuken genel prensiplerine aykırı olduğunu belirtmekte yarar vardır. Bilindiği gibi bir kompozisyon ödevinde Atatürk ile Lenin'i mukayese eden ortaokul öğrencisi komünizm propagandasından tutuklanmış ve aylarca tutuklu kaldıktan sonra başka bir hakimin görüşü ile olayda suç unsurları bulunamadığı belirtilerek beraat etmiştir.

Belki de diğer suçlar için de böyle olasılıkları bulunduğu düşünülebilir ise de 142. maddedeki bu durumun diğerleri ile oranlamayacak derecede çok bulunduğu ve bu çokluğun uygulayan kimsenin yeteneği ve görüş açısından çok maddenin açık ve seçik olmamasından ileri geldiği kaçınılmaz bir gerçektir. Ve hatta aynı bilirkişinin aynı konu hakkında komünizm propogandası olmadığı yolundaki raporundan sonra başka bir nedenle yeniden incelenmesine sunulan bu konuya komünizm propagandası olduğu yolundaki rapor verdiği basınımıza dahi yansıyan bir gerçek olduğu düşünüldüğü ve belirttiğimiz gibi bu çelişkinin maddedeki suç öğelerinin boyutlarının belirli olmamasından ileri geldiği sonucuna varıldığı takdirde konunun ciddi olduğu kendiliğinden ortaya çıkar.

Bizim kanımıza göre açıkladığımız bu nedenler, göstermektedir ki kişi özgürlüğünün seçilen bilirkişinin siyasal düşünüş tarzına bağlayan 142. madde (cezalar ve ceza tedbirleri ancak kanunla konulur) biçimindeki Anayasanın 33/2 maddesine aykırıdır ve sanık vekillerinin bu yöndeki iddiaları istenliklidir.

4 — Herkes düşünce ve kanaat hürriyetine sahip, düşünce ve kanaatini söz, yazı ve resim veya başka yollarla tek başına veya toplu olarak açıklayabilir veya yayabilir. Kimse, düşünce ve kanatlarını açıklamaya zorlanamaz biçimindeki Anayasa'nın 20. maddesi karşısında dava konusu 142. maddenin durumu:

Bilindiği gibi düşünce kişinin iç alemini ilgilendirir. Bunun boyutlarını yeni başladığı ve bittiği yeri sınırlayabilecek bir buluş çağımızda henüz gerçekleşmemiştir. Kanımıza göre düşünce özgürlüğünün varlığı veya yokluğu bu bakımdan tartışma konusu olamaz. Düşünce, kişinin iç aleminde kaldığı sürece doğal olarak sınırsız bir özgürlüğe sahiptir ve kayıtlanması da bu hali ile olanaksızdır. Bu itibarla düşünce özgürlüğünden değil düşünce özgürlüğünün gerçek anlamı olan düşüncenin açığa vurulması özgürlüğünden söz edilebilir. Düşünce özgürlüğü denilince akla gelen düşüncenin açığa vurulması öz-

142. MADDE

TKP programı'nı yayımlayan Ürün Yayınevi sorumlusu Ahmet Taştan, 26 Ocak günü İstanbul 2. Ağır Ceza Mahkemesi'nde yargılandı. Mahkeme, demokrasi tarihimize geçmesi gereken bir karar alarak, daha önce, sanık avukatlarının, T.C.K'nın 142. Maddesinin Anayasa Mahkemesine gönderilmesi istemlerini «ciddi» bulduğunu açıkladı. Bununla da yetinmeyen İstanbul 2. Ağır Ceza Mahkemesi heyeti, Anayasa Mahkemesine, mahkemenin görüşünü iletmek üzere hazırladığı gerekçeli yazıda, tam bir demokrasi bilinciyle, kısıtlı demokrasimizin, siyasal hayatımızın yüzkarası bu faşist maddenin Anayasaya aykırılığı ve çağdışılığını hukuksal açıdan sergiledi. Kararda ayrıca örgütlenme özgürlüğüne de değiniliyor ve Anayasal hak olarak 141. Maddenin 142. Maddeden ayrı düşünülemeyeceği ortaya konuyordu.

İstanbul 2. Ağır Ceza Mahkemesi, bu kararıyla, Türkiye'de, kısıtlı demokrasinin bile çeşitli yollarla boğazlanmak istendiği bir dönemde, gerçek demokratlığın ne anlama geldiğini vurgularken, aynı zamanda Türkiye demokrasi güçlerinin savaşımına da katkıda bulunuyordu. «Türkiye'de hakimler var» sözü, bu kararla, ezberlenmiş bir edebiyat olmaktan çıkıp gerçek içeriğine kavuşuyordu.

İstanbul 2. Ağır Ceza Mahkemesinin, TKP Program davası sırasında sanık avukatlarının ileri sürdükleri 142. Maddenin Anayasaya aykırı ol-

Demokrasi g
ve uluslarara

gönderi

SANIK SANDALYESİNDE

duğu idialarını ciddi bulması, Türkiye'de demokrasi savaşımının vardığı noktayı gösteriyor. Bu savaşım, son yıllarda çok hızlı yol almış, çok engelleri aşmıştır. Bunda en büyük pay kuşkusuz Türkiye demokrasi güçlerinin önünde yürüyen Türkiye işçi sınıfına ve onun örgütlü gücüne düşmektedir. Demokrasi savaşımının 2. Ağır Ceza Mahkemesinin kararıyla ulaştığı nokta, gerek Türkiye demokrasi güçlerinin dayanışmasının gerekse uluslararası dayanışmanın bir sonucudur. TKP program davasında, demokrasi güçlerimiz ve uluslararası demokrasi, barış, ilericilik güçleri, Ahmet Taştan'ı ve onun kişiliğinde simgelesen davayı yalnız bırakmamışlar, tüm dayanışmalarını göstermişler, davanın aslında bir demokrasi davası olduğunun bilinciyle, olaya sonuna kadar sahip çıkmışlardır.

Önümüzdeki günlerde gözlenecek gelişmeler ne olursa olsun, 2. Ağır Ceza Mahkemesinin kararıyla son derece önemli bir noktaya varılmış ve gerek ulusal gerek uluslararası dayanışmanın demokrasi savaşımındaki etkinliği bir kez daha vurgulanmıştır.

Program davasında yargılanan, TKP programı ve onun yayımcısı değil, gerçekten de, Taştan'ın ve avukatlarının ilk sorguda belirttikleri gibi, ceza yasasının antidemokratik faşizm kalıntısı maddeleri, 141-142' ler ve bunları savunan çağdışı, demokrasi dışı zihniyet olmuştur.

...üçlerinin ulusal ...ası dayanışması 142. Maddenin Anayasa Mahkemesi'ne ...ilmesini sağladı

Anayasa Mahkemesi nasıl bir yol izleyecek?

Anayasa Mahkemesine bir konunun intikal etmesinden sonra, konu ilk olarak mahkeme raportörlerince incelenir. Raportörler konunun mahkemeye intikalindeki usul yönünü incelerler ve bir rapor hazırlarlar. Daha sonra dava dosyası, raportörlerin inceleme raporlarıyla birlikte Genel Kurul''da görüşülmeye başlanır.

Anayasa Mahkèmesinin kuruluş yasasına göre, mahkeme bir dava dosyasının kendisine ulaşmasından üç ay sonraya kadar konuyu karara bağlamak durumundadır. Ancak bugüne kadar üç aydan fazla süre mahkemede karara bağlanmadan kalan dosyalar bulunduğu bilinmektedir. Anayasa Mahkemesinin davayı üç ay içinde karara bağlamaması halinde mahkemeye başvuran normal mahkeme konuyu bir yazı ile Anayasa Mahkemesine bildirir. Anayasa Mahkemesinin bu yazıya karşın yine karar almaması karşısında mahkeme görüşmekte olduğu o dava ile ilgili olarak konuyu Anayasaya aykırılık açısından karara bağlayabilir.

Anayasa Mahkemesinin bir davaya bakması ile ilgili yasa maddeleri şöyledir:

İTİRAZ YOLUYLA MAHKEMELERE GÖNDERİLEN İŞLER

Madde 27: :Bir davaya bakmakta olan mahkeme,

1 — O dava sebebiyle uygulanacak olan kanun hükümlerini Anayasaya aykırı görürse, bu yoldaki gerekçeli karar veya,

2 — Taraflardan birinin ileri sürdüğü aykırılık iddiasının ciddi olduğu kanısına varırsa, tarafların bu konudaki iddia ve savunmalarını ve kendisini bu kanıya götüren görüşünü açıklayan kararın dosya muhtevasının, mahkemece bu konuda ilgili görülen tastikli suretleriyle birlikte Anayasa Mahkemesi Başkanlığına gönderir.

Mahkeme, Anayasa Mahkemesinin bu konuda vereceği karar resmen ıttıla kasbedinceye kadar, davayı geri bırakır. Anayasa Mahkemesi, işin kendisine gelişinden başlamak üzere uç ay içinde kararını verir.

MAHKEMENİN TOPLANMA NİSABI

Madde 36 : Anayasa Mahkemesi, Başkan ve ondört asil üyenin huzuru ile toplanır. Başkan ve asil üyelerden mazereti olanların yerini kıdem esasına göre, yedek üyelerle tamamlar. Mazeretlerin sebep ve mahiyetleri ile kabul şekli, Anayasa Mahkemesi içtüzüğü ile düzenlenir.

MÜZAKERE GİZLİLİĞİ VE KARAR NİSABI

Madde 38 : Anayasa Mahkemesinin müzakereleri gizlidir. Kararlar salt çoğunlukla verilir. Oylamaya en kıdemsiz üyeden başlanır. Kıdem yaş esasına göre tayin olunur. Yaşta eşitlik halinde kuraya başvurulur.

...gürlüğüdür.

Ünlü hukukçu Ribero, herhangi bir düşüncenin oluşabilmesi için bilgi kaynaklarına serbestçe ulaşabilmesine ve bunlar arasında fikirler edinebilmesine ve seçme yapabilmesine bağlı olduğunu belirtmektedir. Bu da ancak kişiye sağlanabilecek hukuki olanak ve yasal garantilerin bulunabilmesine bağlı der. İşte böyle bir ortam yaratılmadığı ve bu olanaklar sağlanmadığı takdirde kişinin özgür ve irade ile edindiği fikirler arasında sentez yapmasına ve bunları dilediği biçimde açığa çıkarmasına olanak bulunamaz. Böyle bir ortamda kişinin düşünce özgürlüğünden söz edilemez. Veya böyle bir özgürlüğün uygulanması gerçekleşemez.

Bu itibarla Anayasamızın 20. maddesi özgürlük belirttiğimiz gibi düşünce ve fikirlerin açığa vurulmasını güvence altına alınmasını alan özgürlüktür.

Anayasanın değişik 11. maddesindeki sınırlama 20. maddeyi de kapsamı içine alabilir mi?

1488 sayılı yasa ile yapılan değişikliğin 20. maddeyi de kapsamak üzere yapıldığı düşünülebilir ise de, 11. madde ile yapılan sınırlamanın bu hali ile genel bir sınırlama olduğu, dolayısıyla özel bir nitelikteki 20. maddeyi içine aldığı ileri sürülemez. Anayasamız, sistemi ve yazı biçimine göre bir hak ve özgürlük için kısıtlama düşünülmüş ise düzenlediği madde de bunu açıkça belirtmiştir. Örneğin 18. maddede açıklanan seyahat ve yerleşme hürriyetinden söz edilirken bunun ancak milli güvenliği sağlama ve salgın hastalıkları önleme amacıyla sınırlandırılabileceği açıklanmış bulunmaktadır. Bunun gibi daha bir çok örnek verilebilir.

Bu itibarla kısıtlama ve sınırlama olmayan bir madde yasa koyucunun amacının o madde ile güvence altına alınan özgürlüğü her hangi bir sınırlama getirmek istemediğinden ileri gelmektedir. Eğer 20. maddeye de bu sınırlamanın ve kısıtlamanın getirilmesi istenseydi yukardaki örnekte olduğu gibi sınırlama ve kısıtlamanın boyutları belirtilmek suretiyle aynı maddeye eklenmesi gerekirdi. Maddenin bu hali ile Türk Türk Ceza Yasaları dava konusu maddesine aykırı düştüğü bu nedenle aykırılık iddiasının ciddi olduğu anlaşılmaktadır.

5 — Anayasanın 56. ve 57. maddeleri karşısında Türk Ceza Yasalarının 142. maddesinin durumu.

Anayasa'nın 56. maddesinde (vatandaşlar, siyasi parti kurma ve usulüne göre partilere girme ve çıkma hakkına sahiptir. Siyasi partiler önceden izin alınmadan kurulur ve serbestçe faaliyette bulunurlar. Siyasi partiler, ister iktidarda, ister muhalefette olsunlar, demokratik siyasi hayatın vazgeçilmez unsurlarıdır..) denilmektedir. Daha sonra 57. maddesinde de (siyasi partiler, programları ve faaliyetleri insan hak ve hürriyetlerine dayanan demokratik ve laik cumhuriyet ilkelerine ve devletin ilkesi ve milletiyle bölünmezliği temel hükmüne uygun olmak zorundadır. Bunlara uymayan partiler temelli kapatılır..) denilmektedir.

Yukarıda belirttiğimiz gibi 20. madde kişinin kanaat ve düşünce özgürlüğüne sahip olduğunu ve bunları söz, yazı, resim ve başka yollarla açıklayabileceğini, 25. maddede herkesin önceden izin almaksızın dernek kurma hakkına sahip olduğunu belirtmiştir.

Anayasamızın başlangıç bölümünde Anayasanın konulmasındaki amacı, insan hak ve özgürlüklerini ulusal dayanışmayı, sosyal adaleti, kizinin ve toplumun huzur ve refahını gerçekleştirmeyi ve güvence altına almaya olanaklı kılacak demokratik hukuk devletin bütün hukuki ve sosyal temelleri ile kurmak olduğunu belirtmiştir. Demokratik rejimin ana ilkeleri arasında olan bu görüşler Avrupa insan hakları sözleşmesinin 9, 10, 11. maddelerinde de yer almıştır. Bu ilkeleri Türkiye Cumhuriyeti devleti de aynı sözleşmeye imza koymak suretiyle kabul etmiş bulunmaktadır. Çoğulcu demokratik rejimi tam ve doğru anlamda gerçekleştirmenin temel koşulu herkese serbestçe sosyal örgütlenme hakkının tanınmasıdır. Bu nedenledir ki İspanya ve Portekiz son rejim değişikliğinden sonra Yunanistan'da da cunta hükümeti yıkıldıktan sonra tüm Avrupa devletlerinde olduğu gibi yasalarında bulunan dava konusu 142. maddenin benzerlerini tamamıyla kaldırmışlar. Avrupa'da bu suretle yalnız bizim yasamızda kalmıştır. Bu haliyle Anayasaya aykırılık iddiasının ciddi olduğu görüşü kendiliğinden doğrulanmaktadır.

6 — (Sosyal sınıf) nedir?

Bunun gerçek tanımı yapılmış mıdır? 142. maddenin temel unsurlarından olan sosyal sınıf kavramı üzerinde durmak konuya açıklık getirmek bakımından gereklidir. Gerçekten sosyal sınıfın yasamızda tanımı yapılmadığı gibi doktrinde de bu yönde birlik ve beraberlik bulunduğu ve uygulayıcıya yol gösterici bir tanımın yapıldığı söylenemez. Şu hale göre sosyal bir sınıfı ortadan kaldırmayı amaçlayan propagandanın varlığı her şeyden evvel sosyal sınıf tanımı yasal bir tanım olarak yapılmasına bağlı bulunmaktadır. Bunun tersi yasaların uygulanmasında keyfiliğe ve en kişisel düşünce biçimine göre uygulamaya yol açar. Bu da yukarda değindiğimiz gibi görülmekte ve izlenmekte olduğundan «kanunsuz suç olamaz» prnsibeinin ayrı bir ihlalidir.

7 — (Biz hayatını, istikbalini korumak için çalışan erbabı say'iz kurtulmak, yaşamak için çalışan ve çalışmaya mcbur bire halkız. Arka üstü yatmak ve hayatını sayizden muarra geçirmek isteyen insanların bizim heyeti içtimaiyyenin içinde yeri yoktur. Hakkı yoktur. O halde ifade ediniz efendilik halkçılık, nizami içtimaiyesini say'ize, hukukuna istinat ettirmek isteyen bir mesleki içtimaidir.) demek suretiyle emeğin yüceliğini en açık bir şekilde söyleyen büyük Atatürk'ün vurguladığı yukardaki cümleler emeğin değerini en yüce biçimde belirtmektedir.

Emeğin yüceliğinden esinlenerek tamamen demokratik ve yasal yollar içerisinde kalmak, kişi hak ve özgürlükleri sağlıklı olarak kullanmak suretiyle, üretim araçlarının toplumun yararına kullanılmasına doğru olacağı inancına varan kimsenin bu inanç ve düşüncesini gerçekleştirmek için bir parti veya bir dernek kurması bir yana bir inanç ve düşüncelerini açığa vurması halinde bile karşısına dava konusu 142. madde çıkmaktadır.

Açıklanan tüm bu nedenler sanık vekillerinin iddialarının ciddi olduğu yolunda mahkememize tam bir kanaat geldiğinde konumun yeniden Anayasa Mahkemesine gönderilmesinin uygun olacağı görüşüne varılmıştır.

Sonuç: Sanık vekillerince ileri sürülen ve mahkememizin bakmakta olduğu bu davada sanığa uygulanması istenilen 142. maddenin 1-3 maddesinin Anayasanın 20, 21, 22, 4, 12 ve 33. maddelerine aykırı olduğu görüşüne varıldığından bu konudaki iddianın ciddi olduğu yolundaki sanık vekillerinin iddiaları yerinde görüldüğünden ve söz konusu maddenin iptali için Anayasanın 151. maddesi gereğince dosyanın ilgili bölümlerine fotokopileri çıkartılarak sözü geçen mahkemeye gönderilmek üzere Cumhuriyet Savcılığına verilmesine ve Anayasa Mahkemesinin vereceği karara kadar davanın geri bırakılmasına isteme aykırı olarak oy birliğiyle karar verildi.»

İran halkı devrimci kazanımlarını geliştirecektir

İran halkı, en acil ekonomik, politik ve sosyal taleplerini hayata geçirmek için iktidara yürüyor. Şu anda başkent Tahran'dan, Kum'dan, Meşhed'den, İsfahan'dan Şah'ın, ABD kuklası Bahtiyarın cılız sesleri yerine, ekonomik, politik ve sosyal dönüşümler isteyen milyonların sesleri yükseliyor. Emperyalizm, gericilik, geri adım üzerine geri adım atıyor.

İRAN'DA ÖNEMLİ ANLAR YAŞANDI, YAŞANACAK...

İran halkının özverili̇ği, yiğit savaşımı bir yılı aşkın bir süreden beri yeni boyutlar kazanarak ilerliyor. Halkın ekonomik, politik ve sosyal taleplerini benimseyen dinsel hareket, ulusal burjuvazinin örgütü Ulusal Cephe ve İranlı komünistlerin partisi TUDEH, bir yıl boyunca doğrudan bir cephe bağlaşıklığına girmeksizin, ancak aynı doğrultuda eylem koyarak hareketi yönlendirmekteler. Bugüne gelinceye yani iktidara yürününceye kadar, pekçok önemli anlar yaşandı. Şah, İran'ı terketti. Humeyni, kıran kırana bir savaşım sonucunda İran'a döndü. Kitle eylemleri iktidara yönelik eylemlere dönüştü. Ve ordu tarafsız kılındı. Bugüne kadar 70 binin üzerinde insanın öldüğü bu özgürlük süreçinde daha pek çok önemli anların yaşanacağı, emperyalizmin ve yerli gericiliğin hemen teslim olmayacağı biliniyor.

Emperyalizm, İran'da ordu aracılığıyla gerici bir darbe girişiminde bulunmak için çok çaba sarfetti. Bu çabalar, Şah'a bağlı birliklerin Humeyni yanlısı hava kuvvetlerine bağlı bir üssü kuşatmalarıyla yeni bir safhaya girdi. Ancak silahlanan halk, Şah ve emperyalizm yanlısı birlikleri geri püskürtürken, yeni mevziler kazandı. Orduyu durdurdu ve iktidara el koydu.

Şimdi emperyalizm, başka almaşıklar üzerinde duruyor. Bunların birincisi Ulusal Cephe'nin **bir bölümünün** ve ordunun yeralacağı bir koalisyon oluşturması. Bu plan, en açık ifadesini, eski ABD Dışişleri Bakanı **Henry Kissinger**'in İngiliz dergisi «The Economist»e verdiği özel demeçte buluyor. **Kissinger,** ABD yönetiminin İran'daki gelişmeleri doğru değerlendirmeyip, zamanında geri adım atamamasını eleştiriyor, önce Şah'a, sonra Bahtiyar'a prim tanınmasının hatalı olduğunu söylüyor ve şöyle diyor: **«Bizim çıkarlarımız için en sevimli olacak çözüm, Ulusal Cephe ile ordunun birleştirilmesidir.»**

Emperyalizmin başvurduğu ikinci yol ise, Ortadoğu'yu çevreleyen bir jandarmalar dörtgeni kurmak.

Sovyet resmi haber ajansı TASS, ABD emperyalizminin bölgede yeni dayanak noktaları aradığını doğruluyor, Suudi Arabistan, Kıbrıs ve Türkiye adı geçen ülkelerin başında yer alıyor. Kıbrıs gönderildiği ileri sürülen malzemelerin Kıbrıs'a gelmediği Kipriyanu tarafından ileri sürülürken, Kıbrıs Emekçi Halkının İlerici Partisi AKEL ve Kıbrıs Barış Konseyi, adadaki İngiliz üslerinin İran'dan nakledilen malzemelerle dolduğunu açıklıyor. Türkiye hükümeti, İran'a yönelecek herhangi bir hareket için Türkiye'ye hiçbir ABD askerinin gelmediğini ileri sürerken, çeşitli ajanslar, Türkiye'deki Amerikan üslerinde malzeme ve silah nakli yapıldığını kaydediyorlar. ABD Savunma Bakanı **Harold Brown,** Ortadoğu ülkelerini turlayarak, ABD'nin yitirmekte olduğu İran'daki konumlarına eş değerde bir dörtgen kurmanın yollarını arıyor.

BUNDAN SONRA NE OLACAK?

«İran'da şimdi ne olacak?» sorusu, dilden dile dolaşırken yeni başbakan Bezirgân *Musaddık* döneminin esaslarına dayalı yeni Anayasa'nın hazırlandığını açıkladı. Burada, önümüzdeki günlerde Humeyni hareketinin, gündemdeki politik, ekonomik ve sosyal talepleri hayata geçirmeye yöneleceği anlaşılıyor.

Ancak bu dönüşümlerin, bu taleplerin kimler ve hangi yollar aracılığıyla uyğulanacağı çok büyük önem taşıyor. Bu, hareketin nereye varacağının da yanıtlarını beraberinde getirecek.

Örneğin, şu anda tarafsız kılınan eski Şah ordusunun yerine halk ordusunun ikame edilip edilmeyeceği; iktidara yürünürken ülkenin pek çok bölgesinde ve kentinde oluşan ikinci iktidar mekanizmasının, halk komitelerinin yürütmeyi devralıp almayacağı; petrolün ve ulusal kaynakların halk denetimine verilip verilip verilmeyeceği, devrimin ilerlemesi yada gerilemesi açısından yaşamsal önem taşıyan noktalar.

TUDEH'İN KONUMU VE TUTUMU

İran'daki gelişmeler açısından İranlı komünistlerin partisi TUDEH'in konumu ve tutumu da büyük bir önem taşımaktadır. Bir yılı aşkın bir süreden beri gelişen olaylar süresince ilkönce adından hiç söz edilmeyen TUDEH, savaşımın kilit anlarında sesini yükselterek, en ön saflarda çarpışarak, özellikle de Şah'ın ve emperyalizmin belini büken petrol grevlerini örgütleyerek bugün yadsınamaz bir konuma gelmiştir.

İranlı komünistlerin partisi, başından beri dinsel hareketi desteklemiştir. Dinsel hareketin taleplerinin, halkın talepleriyle ve bu arada TUDEH'in kısa erimli programıyla uyum halinde olduğunu saptamıştır. Bu tavır, çeşitli merkez komitesi bildirilerinde, eylem alanlarında, çarpışmalarda ifadesini bulmuş, partinin yeni göreve başlayan Genel Sekreteri **Nureddin Kiyanuri** tarafından «International Herald-Tribune» gazetesine verilen demeçle şöyle anlatılmıştır:

«TUDEH Partisi Humeyni hareketinin objektif, ilerici yanlarını dikkate almaktadır. Biz, bu hareketle ortak bir dil sağlamak için herşeyi yapıyoruz. Humeyni'nin İran'da şu anda gerçekten ilerici bir rol oynadığına inanıyoruz.

Humeyni hareketi ve TUDEH'in daha uzun bir süre aynı yolda yürüyecekleri kesindir. Bilimsel sosyalizm ile toplumsal islam düşüncesi arasında önemli çelişkiler yoktur. Tam tersine, bunların ortak birçok yönleri vardır. Birçok sosyalist ülkede müslüman halk yaşamaktadır ve buralarda hiçbir sorun gözlenmemektedir.»

TUDEH'in İran'daki gelişmelerdeki rolünü ve politik uyanıklığını kanıtlayan bir başka olay da 30 Ocak 1979 tarihli Merkez Komitesi bildirisidir. 30 Ocak 1979 tarihli Merkez Komitesi çağrısıyla TUDEH İran halkını, belli bir aşama yapmaya çağırmakta, yığınsal gösteriler ve grevlerle bugüne getirilen savaşımın artık silahlı savaşım aracının da kullanılmasıyla, iktidara yürünerek bir sonuca ulaştırılmasını önermekteydi. Gericiliğin provokasyonlarının aşılmasında, iktidara el konulmasında bu bildirinin ve bu görüşün payının unutulmaması gerekir.

Şu anda hâlâ gizlilik koşullarında çalışmakta olan İranlı komünistlerin partisinin, bu aşamadan sonra özgür çalışması, devrimin serpilip gelişmesiyle birlikte güçlenmesi söz konusudur. Halkın uğruna kan döktüğü taleplerin gerçekten hayata geçirilmesinde, eski mekanizmaların yenileriyle ikame edilmesinde, devrimin ilerlemesinde TUDEH'in payı çok büyük olacaktır.

Genel Sekreter Nureddin Kiyanuri, International Herald Tribune gazetesinde yayınlanan demecinde, TUDEH'in gücü ve kadroları konusunda da şöyle diyor:

«İran işçi sınıfı saflarında politik bilinçli 3 milyon proleter bulunmaktadır. Bu oran, devrimin son safhalarında daha da artmıştır. Devrimle birlikte TUDEH Partisi'nde bir canlanma görülmüştür. Büyük bir bölümü hapishane deneylerine sahip olan yaşlı işçiler, genç kuşakları yönlendirmektedirler. Aydınlar, ulusal burjuvazinin bir bölümü, orta tabakalar ve esnaf arasında sağlam bağlaşıklarımız bulunmaktadır.»

Bugün İran halkının politik ekonomik ve sosyal dönüşümler için verdiği savaşım, ciddi boyutlara, küçümsenmeyecek başarılara tanık olmuştur. Ülkedeki gelişmeler ne yönde olursa olsun, emperyalizmin ve gericilik güçlerinin İran halkının savaşımını kolay kolay saptıramayacağı da bellidir. Burada önemli bir gerçeğin, yüzyılların deneylerine dayanan bir gerçeğin de hakkını vermek gerekir.

Marksizm-Leninizmin ustaları, halk yığınları için en büyük öğretmenin devrimler olduğunu söylerler. Paris Komünü'nden, Şubat Devrimi'nden, Büyük Oktobr'dan ve duraklamanın ölüm anlamına geldiği nice anlardan çıkarılan bir derstir bu. Kitleler, devrimci atılım sırasında onlarca yıl boyunca edinemeyecekleri kadar zengin deneylere sahip olurlar. Kimin gerçekten halkın çıkarlarını savunduğunu, kimin yan çizdiğini, kimin halk için çalıştığını, daha çabuk, daha somut ve daha kesin kavrarlar. İran açısından da bu böyle olmuştur. Bu gerçek devrimin ileri aşamalarında daha da somutlaşacaktır.

AYETULLAH TALIGANI:

İran'da halk hareketinin lideri, bu aşamada Ayetullah Humeyni olarak görülüyor. Ama İran'da, Humeyni dışında, kitleler üzerinde büyük nüfuzsahibi başka Ayetullah'lar da var. Ayetullah Taligani bunlardan biri

"BİR SINIFIN DİĞER BİR SINIFI EZME HAKKI YOKTUR"

Batı Berlin'de basılan 19 Ocak 1979 tarihli Extradist'de, Hollandalı bir gazeteci ile Ayetullah Taligani'nin görüşmesi yayınlandı. Şah İran'dan gitmeden yapılan röportajı, dinsel hareketin görüşlerini yansıtması açısından yayınlıyoruz:

SORU: Şah gerçekten «geziye çıkarsa,» siz bunu kendiniz için bir başarı sayar mısınız?

CEVAP: Onun gitmesi kesin bir başarı değildir. Başarı bir daha dönmemesidir. Şah rejiminin yerine öyle bir hükümet gelmelidir ki, insanlar hükümet etsinler. Muharrem ayının 20 milyonun üzerindeki her gösterisi, halkın Şah rejiminden kurtulmak istediğini göstermiştir.

SORU: Acaba İran'da cumhuriyet mi yoksa meşrutiyet mi istiyorsunuz?

CEVAP: Biz «Demokratik İslam Cumhuriyeti»ni istiyoruz.

SORU: İslam Cumhuriyetini açıklar mısınız?

CEVAP: Onun anlamı, bizim için bir yandan toplumsal adalet hükümeti, diğer yandan ise halk tarafından seçilmiş bir devlettir.

SORU: Din adamları ilerideki seçimlere bir parti ile katılacaklar mı?

CEVAP: Biz kendimizi aday göstermeyeceğiz. Ama gözlerimizi kapatamayız ve çok açık bir biçimde yol göstereceğiz. Seçimleri gözleyeceğiz. Tüm çabamız seçimlerin en doğru biçimde yapılmasıdır. Adaylar doğru seçilmeli ve halk özgürce oyunu kullanabilmelidir.

SORU: İran özgür olmayı, bağımlılıktan kurtulmayı istiyor. Ama ABD sizin ekonominize ve askersel işlerinize karışmak isterse tavrınız ne olacaktır?

CEVAP: Bu bizim baş sorunumuzdur. Biz Şah rejimine karşı mücadele ediyoruz. Çünkü o ABD'nin kuklasıdır. Bizim için bu sorun her zaman gündemdedir. Amerika neden bizim içişlerimize karışmaktadır? ABD'nin müdahalesine karşı halk gerçek anlamda İran'da caddelerde sokaklarda kurban vermektedir veriyor. İran halkının buna tahammülü yoktur ve buna izin vermeyecektir.

SORU: Eğer içişlerinize karışılırsa ülkede Vietnam'da olduğu gibi bir savaşın başlayacağına inanıyor musunuz?

CEVAP: Halkımızın böyle bir mücadeleye tahammülü yoktur. Böyle birşey sözkonusu olursa Vietnam'dan kötü olacaktır. Çünkü dünyanın bu bölgesi stratejik açıdan Vietnam'dan daha önemlidir. O nedenle, dünya savaşıyla sonuçlanmasa bile, Amerika'nın siyaseti kesinlikle sökülecektir.

SORU: Bahtiyar hükümeti bir darbeyle çökerse din adamlarının tavrı ne olacaktır?

CEVAP: Biz mücadelemizi yeni bir halk hükümeti biçimi kuruluncaya kadar sürdüreceğiz. Öyle ki insanların özgürlüğü sınırlandırılmasın.

SORU: Avrupa'da genel olarak islam devletinin gerici bir niteliği olduğu düşünülüyor. Örneğin, dini liderler kadın hakları ve eşitliğini bir kez daha ortadan kaldıracaktır deniliyor?

CEVAP: Emperyalizm bu kandırmacasıyla bizi gerici gösterme çabasındadır. Biz herkese özgürlük vermekten yanayız. Bu özgürlük kadınların da hakkıdır.

SORU: Pe' i neden komünizmi şiddetle reddediyorsunuz?

CEVAP: Dediğinizi tam anlayamadım. Biz komünizm sözcüğünün gerçek anlamına kesinlikle karşı değiliz. Onun iktisadi ideolojisine de karşı değiliz. Biz toplumsal adalete karşı değiliz, bunu savunuyoruz. Bir sınıfın diğer bir sınıfı ezme hakkı yoktur. Bizim komünizmle çelişkimiz, ancak materyalist felsefesiyledir.

DÜNYA BARIŞ KONSEYİ BERLİN TOPLANTISI

Cumhuriyet Sarayı'ndaki açılış oturumunda DBK Başkanı Chandra konuşmasını yapıyor...

Barış, yumuşama ve silahsızlanma yolunda dayanışarak ileri!

133 ülkenin barış hareketini bünyesinde barındıran ve Birleşmiş Milletler'den sonra en büyük uluslararası örgüt olan Dünya Barış Konseyi'nin olağanüstü genel toplantısı Demokratik Alman Cumhuriyeti'nin başkenti Berlin'de 2-5 Şubat 1979 tarihleri arasında yapıldı. Farklı toplumsal sistemlere sahip ülkelerden gelen ve afrklıdünya görüşlerine sahip olmalarına karşın, barış, yumuşama ve silahsızlanma yolundaki çabalarında birleşen delegeler, Dünya Barış Konseyi'nin 1979 yılı eylem programını çizdiler. Türkiye Barış Derneği'nin de aktif olarak katıldığı toplantıda, barış, yumuşama, silahsızlanma, antifaşist savaşım, yeni sömürgecilikle savaşım, ırkçılık ve ırk ayrımıyla savaşım, uluslararası çocuk yılı, kalkınma ve silahsızlanma gibi konularda görüş alışverişinde bulunuldu.

DAC Cumhuriyet Sarayı'nda (Millet Meclisi) yürütülen çalışmalar, DAC Barış Konseyi Başkanı Günther Drefahl, Dünya Barış Konseyi Başkanı Romesh Chandra (Hindistan) ve Alman Sosyalist Partisi Genel Sekreteri ve DAC Devlet Konseyi Başkanı Erich Honecker'in konuşmalarıyla başladı. Genç Piyonerler örgütü üyelerinin şarkılar söyleyip delegelere armağanlar sundukları açılış oturumundan sonra çalışmalara geçildi.

Berlin Toplantısı'nın ana konusu, yine barış ve yumuşama sürecinin en acil sorunu olan silahsızlanma idi. Kitle kırım silahlarının üretilmesine son verilmesi ve özellikle de Nötron Bombasına karşı savaşımın ele alındığı oturumda, Dünya Barış Konseyi Silahsızlanma Komisyonu'nun raporu okundu. Çeşitli ülkelerin temsilcileri görüşlerini belirttiler, öneriler getirdiler.

Türkiye Barış Derneği adına sözalan Genel Başkan Mahmut Dikerdem, ilgiyle izlenen konuşmasında, emperyalizmin soğuk savaşı geri getirme girişimleri ve Pekin yönetiminin buna alkış tutan tavrı üzerinde durduktan sonra, genel olarak dünyadaki ve özel olarak da Doğu Akdeniz ve Ortadoğu'daki gelişmelerden sözetti. Dikerdem, Helsinki Nihai Senedi'nin insanlık açısından taşıdığı önemi vurguladı, yumuşama sürecinin askersel yumuşama ile tamamlanması gerektiğini belirtti ve kalkınma ile silahsızlanma arasındaki doğrudan bağa değindi.

Avrupa'da Güvenlik ve İşbirliğinin Pekiştirilmesi Oturumu'nda sözalan delegeler, Avrupa'daki yumuşama sürecinin geliştirilmesi, sürekli kılınması yolundaki çabaların yoğunlaştırılması üzerinde durdular.

Türkiye Barış Derneği adına konuşan Genel Yönetim Kurulu üyesi Ayşe Bilge Dicleli, Helsinki Nihai Senedi'nin yaygınlaştırılması ve derinleştirilmesinin anlamını, boyutlarını, araçlarını ortaya koydu ve Barış Derneği'nin bu yöndeki çalışmalarını özetledi. Dicleli, bu yolda daha geniş yığınların harekete geçirilmesi, halkların güvenlik ve işbirliği istemlerinin daha geniş kitlelere maledilebilmesi için Barış Derneği'nin önerilerini sundu.

Bu oturumda, Türkiye'deki demokrasi güçleriyle dayanışmayı dile getiren bir karar oybirliğiyle kabul edildi.

Yaşasın Kamboçya Halk Cumhuriyeti

Dünya Barış Konseyi Berlin Toplantısının en önemli oturumlarından biri Kamboçya üzerinde yapıldı. Kamboçya Ulusal Devrim Konseyi Genel Sekreteri ve Kamboçya Ulusal Barış Konseyi temsilcisi Ros Samay, Kamboçya halkının sömürgeciliğe karşı, ABD emperyalizmine karşı savaşımı özetledikten sonra, 1975'den bu yana Pekinci yönetimin giriştiği kitle kırımlarını anlattı. Samay, 1975'deki zaferden sonra Pekinci kliğin bir bela gibi ülke üzerine çöreklendiğini, bilim adamlarını, din adamlarını, öğretmenleri ve teknik elemanları nasıl kitle halinde yokettiğini açıkladı. Kamboçya'da halkın kazandığı son zaferin ülke insanları açısından yaşamsal bir önem taşıdığını belirtti ve özetle şöyle dedi: «Buradaki tüm delegeleri, ülkelerine döndüklerinde, taş taş üzerinde kalmamış olan ülkemde çocukların okula gidebilmeleri, insanların açlıktan, ölmemeleri ve fabrikaların üretim yapabilmeleri için Kamboçya halkıyla dayanışmaları için, halklarını ve hükümetlerini harekete geçirmeye çağırıyoruz.»

tOurumda, Kamboçya halkı ile dayanışma kararı alındı ve Berlin Toplantısı, Kamboçya Halk Cumhuriyeti ile dayanışma kararı alan ilk uluslararası toplantı olarak tarihe geçti.

Dayanışma Oturumları

Kamboçya halkı ile dayanışma oturumu dışında, Berlin Toplantısı'nda emperyalizmin ,faşizmin, yeni sömürgeciliğin, ırk ayrımının siyonizmin dünyanın çeşitli bölgelerindeki girişimlerini kınayan ve bunlardan kurtulmak için savaşım veren birçok halkla dayanışma kararlarıyla sonuçlanan oturumlar yapıldı.

Vietnam, İran, Namibya, Zimbabve Nikaragua, Filistin ve Latin Amerika halklarıyla dayanışma oturumlarında sözalan delegeler, yaşamın çeşitli alanlarında sürdürülen savaşımın barış, silahsızlanma ve ilerleme savaşımından ayrılmayacağını vurguladılar.

En Önemli Kararlar

Dünya Barış Konseyi'nin Berlin Toplantısı, örgütün ilk kez Pekin yönetimine karşı oybirliğiyle kesin tavır alması açısından büyük önem taşıyan bir toplantı oldu. Ayrıca gene kurul beş nükleer gücü (ABD, Sovyetler Birliği, İngiltere, Fransa, Çin Halk Cumhuriyeti), Hiroşima ve Nagazaki felaketlerinin dünya çapında tekrarlanmaması için nükleer silahların üretimine ve depolanmasına son vermeye çağırdı.

Dünya Barış Konseyi'nin bütün ülkelerin hükümetleri ve halklara yönelen Berlin Çağrısı'nda ise, silahsızlanma yolundaki savaşımın desteklenmesi, beş nükleer gücün bir an önce görüşme masasına oturmaları, Nötron Bombasının insanlığın gündeminden çıkarılması, silahlanma bütçelerine son verilerek açlığın, yoksulluğun, hastalıkların ve cehaletin ortadan kaldırılması için seferberlik içeren barış bütçelerine yönelinmesi taleplerini yeralıyordu.

Türkiye'deki demokrasi güçleriyle dayanışma kararı

Dünya Barış Konseyi'nin Berlin Toplantısı kapanış oturumu

DBK Berlin Toplantısında, Türkiye'deki demokrasi güçleriyle dayanışma konusunda da bir karar alındı. Avrupa'da güvenlik ve işbirliğinin pekiştirilmesi oturumunda oybirliğiyle alınan karar aynen şöyle:

«Dünya Barış Konseyi Türkiye'deki son gelişmeleri endişeyle izlemektedir. Yalnızca 1978'de 1000'i aşkın kişinin hayatına malolan faşist terörün tırmanışı, Türkiye'nin 13 ilinde sıkıyönetim ilan edilmesine yolaçmıştır.

Türkiye'de, büyüyen faşist bir darbe tehlikesinin bu bölgede barış ve yumuşama açısından ciddi bir tehdit olduğu açıktır.

Avrupa'da demokrasi ve insan hakları açısından; Türk Ceza Kanununa Mussolini'nin ceza yasasından aktarılan ve yalnızca Helsinki Nihai Senedi'nin 7. ilkesine aykırı olarak Türkiye Komünist Partisi'ni yasaklamakla kalmayıp, barış ve demokrasi güçlerine karşı sürekli olarak kullanılan maddelerin kaldırılması savaşımının dünya demokratik kamuoyu tarafından aktif desteklenmesi gereklidir.

Dünya Barış Konseyi, Türkiye'deki barış, demokrasi ve ilerleme güçleriyle, bu güçlerin tırmanan faşizme karşı ve ülkelerinde tüm demokratik hakların sağlanması için yürüttükleri savaşımlarıyla sınırsız dayanışma çağrısında bulunur.»

MAOCULUKTA SON GELİŞMELER

Emperyalizm ile barış, demokrasi, ulusal bağımsızlık, toplumsal ilerleme ve sosyalizmden yana güçler arasındaki savaşım keskinleştikçe; dünya kapitalizminin genel bunalımı derinleştikçe; maoculuğun evrensel planda emperyalizmin karşı devrimci politikasıyla bütünleşmesi belirginleşiyor. Gericilik güçlerinin uluslararası komünist ve işçi hareketine karşı yönelttikleri bir silaha dönüşme süreci hızlanıyor.

Son aylardaki gelişmeler, maocu Pekin yönetiminin iç ve dış politikasını emperyalizmin çıkarlarına uydurma yolunda hızlı adımlar atmasına sahne oluyor. Bunda emperyalizmin, dört bir yanda büyük atılımlar gösteren devrimci güçler karşısında yeni bağlaşıklıklar aramasının olduğu kadar Çin'in iç politikasında ve ekonomisinde maocu serüvenciliğin yolaçtığı yıkım ve bunalımın görülmedik boyutlara varmasının da belirleyici bir payı var.

Sözkonusu gelişmelere kısaca göz atacak olursak şunları görüyoruz: 3 Şubat 1978'de Çin ile AET arasında yapılan ticare tanlaşmasıyla AET., Japonya'dan sonra Çin'in en büyük ticaret ortağı durumuna geldi. Çin, başta İngiltere olmak üzere, birçok AET ülkesinden silah almaya başladı. Bunu Japonya'yla Çin arasında imzalanan anlaşma izledi. Emperaylizm ile Çin atasındaki yakınlaşma, Carter'in antikomünizmi ve ünlü danışmanı Brzezinski'nin Mayıs 1978'de Pekin'e gitmesiyle yeni bir boyuta ulaştı. Yapılan görüşmeler ABD ile Çin yönetiminin «uluslararası sorunlarda çok benzer görüşlere sahip oldukları»nın saptanmasıyla sona erdi. Geçtiğimiz yılın sonlarına doğru da önce ABD ile Çin arasında diplomatik ilişkilerin resmen kurulması kararlaştırıldı, sonra bunu Deng Hsiao Ping'in ABD gezisi izledi.

Böylece Pekin yönetimi dünya emperyalizminin üç odağı ile somut ilişkilere geçmiş oldu. Elbette tüm bu ilişkilerde üzerinde ortak anlaşmaya varılan tek konu, başını Sovyetler Birliği'nin çektiği dünya sosyalist sistemine karşı ortak savaşım gerekliliğiydi.

Bu arada Pekin yöneticilerince savunulan Mao'n'un «üç dünya teorisi» de, izlenilen bu politikaya göre belli değişiklikelre uğradı. Önceleri Sovyetler Birliği ile birlikte «birinci dünya» içinde sayılan ABD emperyalizmi, «ikinci dünya»ya geçirildi. Pekin yönetiminin çeşitli açıklamalarıyla «tehlike» olarak artık yalnızca Sovyetler Birliği gösterilmeye, ABD'ye bir bağlaşık olarak yaklaşılmaya başlandı. Başındanberi kapitalist dünya ile iyi ilişkiler kurmadan yana olan Deng Hsiao Ping'in Çin'de yeniden etkinlik kazanmasıyla, bu karşı devrimci politika daha da hız kazandı.

Pekin yönetimi ile emperyalist - daklar arasındaki yakınlaşmada başka önemli bir nokta da, maocuların bu ilişkilerde hep sözkonusu ülkelerin en gerici politikacılarıyla özellikle askersel sanayi kompleksin temsilcisi politikacılarla sıcak bağlar kurmaya özen göstermeleridir. Amerika'dan senatör Jackson, Carter'ın danışmanı Brezinski, İngiltere'den muhalefetteki Muhafazakar Parti'nin antikomünist başkanı Thatcher, F. Almanya'dan gerici Hristiyan Birlik Partisinin ünlü antikomünis başkanı Strauss, Pekin'e en sık gidip gelen ve kendi ülkelerinin yönetimlerinin Pekin'le ilişkilerini geliştirmesine büyük çaba harcayan kişiler oluyorlar. Bu kişiler aynı zamanda tüm dünyada soğuk savaş politikalarının, silahlanma yarışının ve sosyalizm düşmanlığının başını çekiyorlar.

Dış politikada emperyalizme bağlanmasına koşut olarak, Pekin yönetimi, iç politikada da kapitalizmi geri getirme çabasındaki güçlerin isteklerine uygun davranıyor. Maocu politikanın ülkeyi soktuğu bataktan, kapitalizme geri dönüşle kurtulmayı deniyorlar. «Kültür Devrimi» adını taktıkları karşı devrimci dönemde «ulusal burjuvazi» adını taktıkları kesimlerin elinden alınan mal ve mülklerin (bu arada üretim araçlarının) bunlara geri verildiği, toprak ağalarının topraklarının yeniden bu kişilere verileceği, yabancı sermaye ile ortak yeni kuruluşlara başlandığı açıklanıyor. Böylece Çin'de yeniden sömürücü sınıflara olanak tanınırken, biryandan da emperyalist sermayeye ülkeye giriş izni veriliyor. Ayrıca her üç emperyalist odak da Çin yönetimine ardarda milyarlara varan krediler açıyor, askeri malzeme satışına geçiyor.

Çin yönetimi bu yolla işçi ve köylülerde hızla artan ve zaman zaman protesto eylemleri şeklinde patlak veren hoşnutsuzluğu gidermeyi amaçlıyor. Ne var ki zaten yetersiz olan kaynaklarının büyük çoğunluğunu silahlanma harcamalarına ayıran ve hegomonyacılık peşinde koşan maoculuk bu uygulamalarla halktaki hoşnutsuzluğun daha da artmasına yolaçmaktan başka birşey yapmayacaktır.

Pekin yönetiminin emperyalizmin soğuk savaş ve sosyalizm düşmanlığı politikalarına hizmet etmede yeni adımlar atması, Asya, Afrika ve Latin Amerika'da izlediği politikalarda da açıkça gözleniyor.

Çin, Vietnam ve Laos'da biryandan karşıdevrimci Meo kabilesinin eylemlerini destekliyor ,biryandan da Vietnam sınırında sürekli silahlı çatışmalar provoke ediyor, Vietnam sınırına askeri yığınak yapıyor. Böylece Vietnam'daki sosyalist kuruluşu yavaşlatmaya, devrimci iktidarı zayıf düşürmeye çabalıyor. Kamboçya'da devrik Pol Pot yönetimine arka çıkarak Güneydoğu Asya'da barış ve güvenliğin, toplumsal ilerleme ve sosyalizm güçlerinin birlik içinde sağlam ve yıkılmaz bir kale inşa etmelerini engellemek istiyor.

İran'da Şah rejimine karşı somut destek sağlayan Pekin yönetimi Türkiye'ye, Ürdün'e yakın ilgi gösteriyor, bu ülkelere sık sık Çin heyetleri gelmeye başladı. Basra Körfezindeki gerici rejimlerle, Umman, Kuveyt, Muskat ve Suudi rabistan'la iyi ilişkiler kurmak için Çin Dofar'daki ve Arap Körfezindeki kurtuluş hareketlerine yaptığı yardımı kesti.

Afrika'da Mısır ve Sudan gibi gerici rejimlerin baş destekçileri arasında Çin yeralıyor. Etyopya devrimine karşı Somali gericilerine arka çıkan Çin yönetimi, Angola'da karşıdevrimci Unita ve FLNA'ya, Zaire'de kurtuluş savaşçılarına karşı Mobutu'ya para, silah ve teknik personel yardımı yapmaya devam ediyor. Çeşitli Afrika ülkelerine ard arda yollanan yüksek düzeydeki Çin heyetleri bu ülkelerin yöneticilerini Sovyetler Birliği ve Kuba'ya karşı kışkırtmaya çabalıyor.

Latin Amerika'da Şili, Pekin cuntasının yakın dostu olmaya devam ediyor. Çeşitli Şili heyetleri sık sık Pekin'de ağırlanıyor. Çin Şili'ye uzun vadeli krediler açıyor. Faşist yönetimlere sahip diğer Latin Amerika ülkeleriyle sıkı ilişkiler kurmaya çalışıyor.

Bağlantısız ülkelerin son toplantısında Pekin yönetimi devrik Pol Pot yönetimi aracılığıyla bu antiemperyalist hareketi Kuba'ya karşı çevirmeye, önümüzdeki dönemde Kuba'da yapılacak olan toplantıyı engellemeye çalıştı.
gel ve düşman durumuna geldiğini açıkça gösteriyor. «Sovyet yayılmacılığına karşı çıkma» maskesi altında Pekin yönetimi, somut olarak emperalizme karşı savaşım veren halkların karşısına dikiliyor.

Tüm bu girişimler Pekin yönetiminin halkların ulusal ve toplumsal kurtuluş savaşımı karşısında somut bir en-

Emperyalist odaklarla ve özellikle ABD emperyalizmi ile Pekin yönetimi arasındaki yakınlaşma ve bütünleşme, ülkemizdeki maocu hareketin politikasını da etkiliyor. Maocu Perinçek şebekesi karşıdevrimci girişimlerini yoğunlaştırıyor, işbirlikçi tekelci sermayenin açık çığırtkanlığını yapıyor.

Bu politika şöyle somutlanıyor: Faşist tırmanışın hızlandığı koşullarda maocu Aydınlık tüm olanaklarını faşizmin kaynağını saptırmaya seferber ediyor. «Anarşi»nin Sovyetler Birliği ve TKP tarafından körüklendiğini, bunların Türkiye'debir iç savaş çıkmasından, ülkenin bölünmesinden yarar umduklarını kanıtlamaya çalışıyor. Bu konuda birkaç örnek vermeden geçmeyelim. TİKP, 14 Ocak'ta yaptığı toplantıda «Rusya ve MHP'nin kışkırttığı gerici iç savaşa karşı birlik» istedi. Yine sıkıyönetimden bu yana gerek Perincek Aydınlık'ta yazdığı başyazılarda, gerekse bu gazetenin has elemanlarından Doğan Yurdakul yazdığı tümyazılarda «anarşinin kaynağının Sovyetler Birliği olduğu»nu işlemeye özen gösterdiler. Doğu Perinçek'in 8 Şubat tarihli Aydınlık'taki «Durum nedir, ihtiyaç nedir» yazısı eski generallerden Haydar Sükan'dan alıntılarla Sovyetler'in Türkiye'de bir iç savaş çıkarmaya çabaladıkları görüşüne ayrılmıştı. Yazının bir yerinde «Sovyetler Birliği'nin ve MHP'nin kışkırttığı iç savaşı önlemek için ayağı Türkiye toprağına basan bütün güçleri özgürlük ve düşünce temelinde birleşmeye...» deniyor. Doğan Yurdakul ise «Kim yararlandı» başlıklı yazısında Türkeş'in «Sovyetler komünizmin ideolojisini yayılma siyasetinin aracı olarak kullanıyor» demesi üzerine, «Hayırdır inşallah, doğruları yeni görmeye mi başladınız» diye memnuniyetini ifade ederken Türkeş'i yeterince antikomünist olmamakla eleştiriyor. Gerçekten de Aydınlık yazılarıyla Türkeş'in, terörün odak ve nedenleri üzerindeki teşhisleri, cümlesi cümlesine aynı. Türkeş 11 Şubat'ta şöyle diyor: «Türkiye'de anarşi hareketinin temeli Sovyet yayılma politikasına bağlıdır. Sovyetler komünizm ideolojisinin Türkiye'yi elegeçirmek için bir silah olarak kullanmak istemektedirler.» İşte size Perinçek'in altına rahat rahat imzasını atabileceği, hatta attığı bir görüş.

Böylece hem faşist tırmanışın kaynağını gözlerden saklıyor, hem de devletin baskı kuvvetlerinin işçi sınıfı hareketine yönelmesini sağlamaya, bir taşla iki kuş vurmaya çalışıyor. Son dönemlerde Aydınlık, «sol» maskesini takmaya devam edebilmek için MHP'ye ve faşist harekete karşı çıkar görünmeyi de sürdürüyor. Ama ince bir oyunla faşist hareket ile yerli egemen sınıflar, ABD emperyalizmi ve CIA arasındaki bağları dikkatle gözlerden saklıyor.

Aydınlık, faşist tırmanış karşısında halkın savaşımını da baltalamaya; «iç savaş tehlikesi», «anarşi» edebiyatı ile halkı pasifliğe itmeye, her yığın eylemine kara çalmaya; tüm ilerici güçleri «Moskova'nın uşağı» gibi göstererek, bunların eylemlerini engellemeye çalışıyor. Sıkıyönetim karşısında takındığı destekleyici tavır da bunu gösteriyor.

Aydınlık işbirlikçi tekelci sermayenin baştan beri savunduğu AP-CHP koalisyonu, «geniş tabanlı hükümet» formüllerini aynen tekrarlıyor. Antikomünist bir hükümetin kurulmasına çalışıyor.

Karşısında en büyük engel olarak işçi sınıfının politik hareketini, onun yığınlar içinde kök salmasını ve enternasyonalist savaşımını gören işbirlikçi tekelci sermayenin, gerici ve faşist çevrelerin çıkarlarına uygun bir şekilde maocu hareket de, tüm çabalarını buraya yöneltiyor. Türkeş, Abdi İpekçi'nin faşist güçlerce öldürülmesinden sonra, «Türkiye'deki terör eylemlerinin ardında Sovyetler Birliği» vardır derken, Aydınlık'da Doğu Perinçek hergün aynı görüşleri dile getiriyor. Tüm yayınları dünya sosyalist sisteminin, Sovyetler Birliği'nin, TKP'nin ve onun savaşımlarının gerçeklerini saptırmaya, yalan ve dolanla bunlara karaçalmaya ayrılıyor.

Aydınlık Gazetesi giderek işbirlikçi tekelci sermayenin tüm antisovyet ve antikomünist güçlerin bir platformu haline getiriliyor. Mayıs 1978'de Lizbon'da yapılan ve tüm Avrupa'daki muhafazakar, hıristiyan demokrat ve maocu partileri biraraya getiren toplantıda alınan Sovyetler Birliği'ne ve komünist harekete karşı ortak savaşım kararları Aydınlık tarafından da yerine getiriliyor. (Bu toplantıya Aydınlık'tan da Yıldırım Dağyeli adlı maocu katılmıştı) Eski AP'li Lütfü Oflaz'a Aydınlık sayfalarının açılması, gerici politikacı ve sendikacıların sık sık antisovyetizm ve antikomünizm konusundaki görüşlerini Aydınlık'a verdikleri «özel» demeçlerde dile getirmeleri, Aydınlık muhabirlerine tüm kapıların açılması bu saptamayı belgelemektedir.

Bu arada 1960 sonrası sol hareket içinde yeralanlar arasındaki en yoz, en dejenere unsurların, türlü çeşitli grupların içine girip çıktıktan sonra, son bir yıl içinde Aydınlık'ta birleşmeleri de başka bir ilginç gelişmedir. Öteyandan MHP, Kontrgerilla, Maraş olayları ve son olarak KGB hakkında Aydınlık'da yapılan yayınlardan, polisin ve gizli servislerin de Aydınlık çevresiyle yakın ilişki içinde olduğu açıkça görülmektedir.

Türkiye'deki maocu hareketin izlediği politika buna göre şöyle özetlenir: Sovyetler Birliği'ne ve TKP'ye karşı olan herkesle, kim olursa olsun birleşmek, tüm çabalarını bunlara karşı yöneltmek, bu amaçla her yola başvurmak. Emperyalizmin ve Türkiye'deki işbirlikçilerinin de temel politikası budur.

Gerek maocu Pekin yönetiminin emperyalizmin en gerici güçleriyle birleşme, gerekse ülkemizdeki maocu hareketin gericilik ve faşizm güçleriyle içiçe geçme süreci önümüzdeki dönemde daha da ilerleyecektir. Maoculuk uluslararası ve yerli gericiliğin kendi güçleriyle engelleyemedikleri devrimci harekete karşı başvurdukları bir bağlaşıktır. Ama kendi gücüyle dünyadaki gelişmeleri tersine döndürmeyi şimdiye kadar başaramamış olan uluslararası gelişmenin belirleyicisi olma gücünü çoktan yitirmiş, emperyalizmin ve yerli gericiliğin, maoculuk gibi istikrarsız, serüvenci, yoz bir hareketin «yardımı»yla bunu hiç başaramayacağı da açıktır.

Ne var ki, Pekin yönetiminin dünya barışını kundaklama amaçlarına karşı ardıcıl bir savaşım verme görevi tüm ilerici güçlerin gündemindedir. Tüm gericilik güçleri gibi maoculuk da ancak savaşımla yıkılacaktır.

Ülkemizde, işçi sınıfı içinde etki kurmayı başaramamış olan maocu hareketin tehlikesi, orta sınıflar ve küçük burjuva kesimler içinde kafa bulandırarak ilerici güçler arasındaki birlik eğilimlerini zayıflatma çabalarındadır. Kimi ilerici kesimlerde maoculuğu hâlâ sol bir hareket kabul etme yanılgılarının sürmekte olması da maoculuğa karşı savaşımın önemini ve güncelliğini göstermektedir.

İşçi Sınıfı Hareketi ve Sosyal Demokrasi

İşçi sınıfının bilimine inanan ve onu özümlemiş olanlar, yaptıkları sınıfsal, sosyo-ekonomik çözümlemelerde, yakın ve uzak amaçlar için kurulması zorunlu cephelerde yer alması gerekli, dışlanmaması gereken, en azından tarafsızlaştırılabilir güçlere; asıl olarak yönelinecek düşmana ve parçalanması için çaba gösterilecek gerici bağlaşıklıklara dikkati çekerler. Bir de, gelişen koşullarda güncel politik çözümlemeler yapmak gerekir. Strateji ve taktikleri belirleyen sınıfsal çözümlemeler işte burada yaşamla karşıkarşıya gelir ve işçi sınıfının politik alana doğrudan etkisine; başka bir deyişle, iki çözümlemenin çakışmasını sağlayacak çalışmalara yön verir.

Temel sınıfsal çözümlemeyi bir yana bırakan politik çözümleme pragmatizm olur ve sürekli sağa çeken bir oportünizm ortaya çıkar. Politik alana gözlerini kapayan, onu kendi haline bırakan, salt teorik sınıfsal çözümlemelerle yetinen ve bu teorik çözümlemeleri yaşamda bulabilmek için gözünü bilinmeyen ufuklara çeviren de kaçınılmaz olarak «sol» oportünist bir politikaya saplanır kalır.

Cephe sorunu, tüm programatik belgelerde, öncelikle sosyo-ekonomik planda ele alınır ve temel sınıfsal bağlaşıklar belirlenir. Fakat cephe, somutta politik bir olgudur. Kuşkusuz çizilen sosyo-ekonomik tabloya ters düşmeyecek, ama gelişen koşullarda zaman zaman ve giderek azalan ölçüde ondan farklılıklar gösteren bir tablo çıkar karşımıza. Sınıfsal bileşimi ile politik plandaki izdüşümü çakıştığında, cephenin gerçekten etlenip canlandığı görülecektir. Ancak bu çakışmayı yalnızca **beklemekle yetinilemez.** Bu çakışmayı sağlayabilmek gerekir.

Var olan politik güçlerin neler olduğunu, nereye doğru yöneldiklerini, potansiyel olarak hangi sınıfsal yönsemeler içinde bulunduklarını dosdoğru saptamak gereklidir. Ayrıca devrimci savaşıma olumlu etkide bulunabilecek, yada olumsuz etkilerinin önüne geçilebilecek politik güçlere karşı doğru tutum da gerekli ve günceldir.

Bütün bu söylenenler, ulusal demokratik güçlerin birliğinin sağlanması sorunuyla doğrudan ilgili; sınıfsal çözümlemelerin dayandığı temel ilkelere ters düşmeyen sağa ya da «sol»a prim vermeyen çözümlemeler yapılması gerektiğini vurgulama amacını güdüyor.

II

Bugün, sosyal demokrasinin, **demokrasi güçlerinin birliği** sorununa sırt çevirmesi olayı çözümlenirken, bu sırt çevirmenin nesnel nedenlerini, sınıfsal temellerini öncelikle sergilemek gerekir. Bu durumu salt sosyal demokrasinin tarihsel deneylerden ders almaması gibi öznel bir nedene bağlamak yanlıştır.

Öncelikle sosyal demokrasinin sınıfsal temeli ve ikili yapısı doğru saptanırsa, bir kanadın sürekli gericilikle uzlaşmaya, tekellere yanaşmaya eğilimli olduğu görülecektir. Bu, tarihsel deneyden ders almamak değil, olsa olsa sözkonusu kanadın, geçmişin bizim açımızdan olumsuz örneklerine kendi doğasının bir gereği gibi bakması olarak açıklanabilir.

Ama, sosyal demokrasinin diğer kanadı, eğer bu konuda ikircilikli davranıyorsa, işte o zaman onun tarihten yeterince ders almadığı, bu dersin ona öğretilmesinin olanaklı olduğu ve eğer kazanmak istiyorsak kesinlikle öğretilmesi gerektiği ortaya çıkar.

Sosyal demokrasi için yapılan genellemeler bu ikili yapıyı dikkate almak zorundadır. Sosyal demokrasiyi çözümlemekle yetinemeyiz, onu demokrasi güçlerinin safına kazanmak için çaba göstermeliyiz. Bu da ancak, tarihin deneylerinden işçi sınıfının ve onun politik hareketinin de dersler çıkarmasıyla olanaklıdır.

Tarihsel deneyler ve dersler neyi gösteriyor?

Öncelikle şunu: Birçok ülkede faşizm iktidara sosyal demokrasinin sırtına basarak tırmandı. Sonunda yalnız komünistleri değil, sosyal demokratları da ezdi. Sosyal demokratlar faşizmin nutuklarla, sola da sağa da karşı olma demagojisiyle, faşistlerle uzlaşmakla engellenemeyeceğini kavrasalardı, faşizm iktidarı ancak düşünde görürdü. Sosyal demokratlar örgütlenmiş işçi sınıfı hareketiyle bir cephede saf tutabilselerdi, yeryüzü bir Hitler kâbusu, bir faşizm kâbusu yaşamazdı.

Öyleyse, saptanması gereken ne? **Demokrasi güçlerinin en geniş birliği örgütlü, savaşkan işçi sınıfı çevresinde sağlanmadıkça faşizmi altetmek olanaksızdır.** Sosyal demokratları geçmişin hatalarını yinelemekle **suçlamak yetmez.** Bu hataların yinelenmesini önlemek gereklidir. Bizimle uzlaşması olası bir güç, düşmanla şu yada bu biçimde uzlaşma eğilimindeyse, bu eğilimin önüne geçmek için somut çaba göstermek gereklidir. Kuşkusuz tarihin acı deneylerini sosyal demokrat önderlere de, halka da açıklamak, hem de yılmadan bıkmadan açıklamak gerek. Ama yalnız açıklamak, kınamak, «bunlar zaten böyledir» demekle iş bitmiyor. Elde sihirli değnek yok ama, sosyal demokrat magojiyi işe yaramaz hale getirmek olanaklıdır. Sosyal demokrasiyi bir bütün olarak düşmana teslim etmemek olanaklıdır. Yalnızca komünistlerin çağrılarını değil, ortak düşmana karşı birleşmiş tüm demokrasi güçlerinin çağrılarını sosyal demokrasiye iletmek olanaklıdır. Dahası, örgütlenmiş halk güçlerinin, somut savaşın gereklerine göre örgütlenmiş halk güçlerinin dayatıcı çağrılarını sosyal demokratların beyinlerine sokmak olanaklıdır.

Bu; çalışma ister, yaratıcılık ister, sağ ve sol oportünizme kesin kapalılık ister, sabır ve kararlılık ister.

Bütün bunlara karşın sosyal demokrat önderleri safa çekemiyor muyuz? Böyle bile olsa, —eğer sabırlı, kararlı, kitlelerle bağlantılı bir savaşım verilmişse— sosyal demokrasinin tabanı, sosyal demokrasinin sol kanadı işçi sınıfının yanına gelecektir. Demokrasi güçlerinden kendini soyutlamaya çalışan sağ sosyal demokrat önderler ise tepedeki sırça köşklerinde yalnız bırakılabilirler.

Savaş yaratıcılık ister. Dünya yenileniyor. Tüm güçlüklere karşın, dünden daha güzel, daha umutlu bir dünyada yaşıyoruz. Ulusal ve uluslararası gelişmeler, uzun dönemde, karamsar tabloları yok edecek kadar güçlüdür. Önemli olan da bu..

Faşizm Tehlikesi ve Devrimci eylem

Derinleşen bunalımla birlikte ülkemizde faşizm tehlikesi de artıyor. İşbirlikçi tekelci burjuvazi bunalımın yükünü işçilere, emekçilere yüklemek, gelişen işçi sınıfı hareketini kanla terörle bastırmak için faşizm seçeneğini **zorluyor.** Sıkıyönetimin, böylelikle militaristliğin iktidara **doğrudan** müdahalesi bu yolda atılmış ciddi bir adımdır.

Bugün faşizm tehlikesi artmıştır. Nesnel durum budur. Ama bu, gerçeğin sadece bir yüzüdür. Faşist tırmanışın hızlandığı 12 Mart sonrası dönemde başını işçi sınıfımızın çektiği ilerici demokratik güçlerin savaşımı da gelişmiştir. Türkiye işçi sınıfı hareketi sürekli ve sıçramalı bir yükseliş içindedir. İşçi sınıfımız olayların gidişine kendi bağımsız politikasının damgasını vurmaya başlamıştır.

Bugün Türkiye'de hiç kimse işçi hareketini, onun politik örgütünü hesaba katmadan politika yürütemiyor. Uzun yıllar bu gerçeği yığınlardan saklamak için «TKP yoktur» diyen burjuvazi şimdi «Herşeyi TKP yapıyor» diyor. Sadece işçi sınıfımız değil, tüm ulusal demokratik güçler hızla bilinçlenip örgütleniyor. Aktif bir biçimde ulusal bağımsızlık ve ileri demokrasi savaşımına katılıyor. Bugün tekelci burjuvazi ülkeyi istediği gibi yönetemiyorsa, bu sadece kendi güçsüzlük ve çelişkilerinden değildir.

Aynı zamanda halk yığınlarının önemli kesiminin **eskisi gibi yönetilmek istememe** bilincinin giderek belirginleşmesindendir. Bunalımın derinliği, burjuvazinin değişik politik seçeneklerinin kısa dönemde iflası burjuva hükümetlerinin hızla yıpranması, ülkemizde **devrimci koşulların** giderek geliştiğini gösteriyor. Bu durum toplumun önüne seçenekleri de netçe getiriyor; Bunlardan biri emperyalizmin gerici NATO çevrelerinin işbirlikçi tekelci sermayenin seçeneğidir; **Faşizm.** Öteki, işçi sınıfımızın, emperyalizme ve tekellere karşı olan tüm halkın seçeneğidir : **Sosyalizme açılan ileri demokrasi.** Bunun dışındaki tüm üçüncü yollar, denense —ki denenmektedir— kalıcı olamaz. Bir yıllık Ecevit hükümeti deneyi bu gerçeği doğruluyor.

İşçi sınıfının ve onun örgütlü gücünün seçenek olarak devrimi, devrimci yoldan kurulacak **«İleri Demokratik Erk»i** hedef göstermesi bundandır. Ve bu Türkiye'de belirlenebilecek tek doğru stratejik hedeftir.

Yığınlara stratejik hedef gösterilmeden antifaşist savaşım başarıya ulaştırılamaz. Tarih gösteriyor ki, eğer işçi sınıfı olayların gidişine kendi bağımsız politikasıyla yön veremez, yığınlara devrimci seçeneği gösteremezse faşizm bundan yararlanır. Bir çok ülkeye faşizm, yığınların gözünde devrimci seçeneğin bulanıklaştığı, yılgınlığın ve umutsuzluğun bundan dolayı arttığı koşullardan yararlanarak gelmiştir. O halde, stratejik hedefi bir an bile unutmayan, sadece faşizmi geriletmeyi değil toplumu devrime götürme hedefini de kapsayan bir politika, yalnız böyle bir politika, doğru ve devrimci olabilir.

Bugünün somut sorunu ise, sıkıyönetimin ilanıyla ve son gelişmelerle artan faşist tehlikeye karşı tüm antifaşist güçlerin yığın eylemleri temelinde birliğini sağlamaktır. Ulusal demokratik güçlerin eylem birliği somut antifaşist çıkışlarda, yığınsal gösterilerde ve günlük antifaşist çalışmada sağlanmalıdır. Bunun olanakları vardır ve gelişmektedir. Zonguldak'ta faşist Türkeş'i kentten kaçıran ortak eylem, provokasyonlara rağmen başarılan Kadıköy-Üsküdar yürüyüşü, sıkıyönetimin ilanından sonra İzmir'de yapılan 20 binlik yığın gösterisi, bölgenin en yığınsal mitingi olarak nitelenen Caycuma mitingi, Zonguldak, Bursa mitingleri, ortak eylemler açısından öznel zorlukların aşılabilirliğini gösteren örneklerdir.

Yapılan ve yapılacak eylemlerin ana vuruş noktası, sıkıyönetimin kaldırılması, MHP'nin kapanması, Türkeş'in tutuklanması ve Demirel'den hesap sorulması istemlerinde somutlaşmaktadır.

Kimi küçük burjuva devrimcileri bu belgileri, «faşizmi bireyselleştirdiği» için eleştiriyorlar. MHP'nin ve yan örgütlerinin kapatılmasının, Türkeş'in tutuklanmasının tek başına faşizmin yenilmesi demek olmadığını herkes biliyor. Ama bugün faşizm MHP ve Türkeş'te somutlanmaktadır. Türkiye'de faşistlerin politik örgütü vurucu gücü MHP'dir, liderleri Türkeş'tir. MHP'nin kapatılması, Türkeş'in tutuklanması, faşizmin konumlarını yitirmesi, ciddi bir darbe yemesi demektir. Bu da önemli bir kazanımdır. Ayrıca, devrimciler yığınlara soyut belgilerle değil, onları harekete geçirecek somut hedefler göstererek gitmek zorundadırlar. Yukarıda değinilen stratejik hedefi gözden kaçırmak eğilimi nasıl, **sağ oportünist** bir yanılgıya yol açıyorsa, yığınları keskin görünüşlü ama soyut ve genel belgilerle hedefsiz bırakmak da ters yönde **sol oportünist** bir yanılgıya götürür.

Tüm antifaşist güçlerin **ortaklaşa** düzenleyecekleri, **somut hedefli, örgütlü, disiplinli** eylemler gündemdedir. Bu eylemlerin provokasyonlara kapalı olması için devrimci uyanıklık, titizlik elden bırakılmamalıdır. Ancak antifaşist savaşı yükseltirken, **dağınık, serüvenci, hedefleri iyi saptanmamış eylemlerden kaçınmak** da gereklidir.

Başını işçi sınıfımızın çektiği antifaşist güçler faşizmi yenecek güçtedir.

MAOCU SAHTEKARLIK

Maocu Aydınlık Gazetesinin yazarlarından Doğan Yurdakul bir süre önce başkasına ait basın kartı ile uçağa binmek isterken yakalandı ve bir süre gözaltında tutuldu.

Yurdakul yanında bir başka gazeteci olduğu halde başkalarına ait basın kartları ile uçağa binerlerken tesbit edildiler. Yapılan kısa bir araştırmadan sonra Doğan Yurdakul'la birlikte üç maocunun daha başkalarına ait basın kartlarıyla uçmak istedikleri saptandı. Saptanan basın kartlarından üçünün yine Aydınlık'ta çalışanlara ait, dördüncü kartın ise çalıntı olduğu saptandı.

Sahtekâr maocular bir süre gözaltında bulundurulduktan sonra bazı güçlerin yardımıyla salıverildiler. Olay da örtbas edilmek istendi. Ancak kartı çalınan ve bir süredenberi yeni yeni kart çıkarmaya çalışan gazetecinin savcılığa çağrılması ile olay yeniden alevlendi. Gazeteciye olayı kapatması söylendiyse de gazeteci kartını çalanın ortaya çıkarılmasını istedi. Ayrıca sahtekârlardan davacı olduğunu bildirdi.

Eskişehir'de faşist polisler MHP rozeti takıyor

ESKİŞEHİR (İSTA)

Eskişehir'de POL-BİR üyesi polisler yakalarına MHP'nin, Ülkü Ocakları rozetlerini takarak ilericilere saldırmaya devam ediyor. Zamanın İçişleri Bakanı İrfan Özaydınlı'ya faşist polislerin eylemleri, isimleri, faşistlerin silah yığını yaptıkları bölgelerin Emniyet Müdürü tarafından aratılmadığı bildirilmesine karşın hiçbir girişimde bulunulmadı.

Eskişehir'de görevli ilerici polisler İçişleri Bakanı Özaydınlı'ya bir mektup yazarak gelişen olayları anlattı. Emniyet Müdürü Kenan Koç'un, İkinci Şube Müdürü Yavuz Baştürk'ün, Komiser Muavini Mahir Doğan'ın faşistlerle olan işbirliğinin anlatıldığı mektupta ilerici polislerin görevlerinden uzaklaştırıldıkları bildirildi.

Bu arada Eskişehir'de Site Yurdu'ndan çıkarılan komandoların Gümrük ve Tekel eski bakanlarından MHP'li Gün Sazak'ın çiftliğine yerleştikleri bildiriliyor.

Orduevinin karşısında bulunan değeri yaklaşık otuz milyon lira dolaylarında olan büyük bir binanın da faşistlere verildiği öğrenildi.

Öte yandan, son yerel seçimleri sadece 93 oy farkla kazanıp Belediye Başkanlığına getirilen, Yassıada sanığı, AP'li Hicri Sezen'in, Eskişehir Belediyesi'ni faşistlere teslim ettiği bildiriliyor.

Eskişehir Belediyesinde işe alınıp kilit noktalara yerleştirilen sicilli faşistler arasında, 12 Mart döneminin «sayın muhbir vatandaşları»ndan Mehmet Demir, İstanbul'da iki Kıbrıslı ilericinin kurşuna dizilip öldürülmesine adı karışan İbrahim Dedelek, Türkeş'in koruma polisliğini bir süre üstlenmiş olan Muammer Paksoylu, Tofaş işçisi ve Maden-İş üyesi Muammer Çetinbaş'ın öldürülmesi olayına adı karışan Bilge İleri, MİSK örgütleyicisi Bayram Kılıç'ın adları dikkati çekiyor.

Bu faşist çeteler şimdi, Eskişehir Belediyesinde DİSK-Genel-İş'in etkinliğini kırmak için terör saçıyorlar.

Zonguldak'taki kutlama gecesinde koro Nazım'ın şiirlerini seslendirdi

NAZIM ARAMIZDA

Nazım Hikmet Zonguldak, Manisa, Eskişehir, Bursa ve Antalya'da anıldı

İSTA Haber Merkezi

İşçi sınıfımızın savaşeri Nazım Hikmet, doğumunun 77. yılında Zonguldak, Manisa, Eskişehir, Antalya ve Bursa'da yığınsal gösterilerle anıldı. Anma törenlerinin tümünde Nazım'ın sanatçı kişiliği ile **Parti**'li kişiliğinin birbirinden ayrılmazlığı vurgulandı. Tüm anma törenleri, aynı zamanda halkımızın demokratik hak ve istemlerinin bir kere daha haykırıldığı, işçi sınıfının belgilerinin yükseldiği antifaşist gösterilere dönüştü.

ZONGULDAK'TA

Zonguldak'ta 20 Ocak günü düzenlenen Nazım'ı Anma Gecesi, Tertip Komitesinden Avukat Haydar Topay'ın açış konuşması ile başladı. Avukat Topay konuşmasında, **«Gerici güçlerin yıllarca saldırısıyla karşı karşıya olan fakat işçi sınıfının ilkelerinden ve savaş geleneklerinden ödün vermeyen, yaşamı boyunca özverili, ardıcıl, dişe diş bir savaşım veren yılmaz bir savaşçının, yiğit bir ozanın doğum yıldönümünü kutluyoruz. Bu yüzden toplantımızın anlamı büyüktür»** dedi.

Daha sonra geceye gelen mesajlar okundu. Zonguldak'ta yayınlanan ilerici **Uyanış** gazetesinin sahibi **Ali Bahadır, Uyanış** gazetesi'nin kutlama mesajının yanısıra, CHP Zonguldak saylavı **Kemal Anadol** ile CHP Zonguldak Senatörü **Mehmet Ali Pestilci**'nin mesajlarını da iletti.

Daha sonra Nazım'ın şiirlerinden derlenen türküler ve marşlar sunuldu. Gösteriler sık sık **«Onbeşler başlattı, yüzbinler sürdürüyor», «Bütün halklar kardeştir», «İşçi sınıfı partisine özgürlük», «Yolumuz işçi sınıfının yoludur», «Haydi 1 Mayıs 1979'a», «Barış, Dostluk, Dayanışma»** sloganları ile kesildi.

Zonguldak'taki Nazım'ı anma gecesi sürerken, bir ara elektrikler kesildi. Ancak Tertip Komitesi, **«Nazım Hikmet dostları! Gecemizi kibrit ışığında da olsa sürdürecek ve tamamlayacağız»** diye açıklama yaptı. Tüm izleyicilerin büyük bir coşkuyla ve **«Nazım bizimle»** sloganıyla selamladıkları bu açıklamanın ardından, salondan bir tek kişinin bile ayrılmadığı gözlendi.

Gece başlangıcındaki coşku ve bilinç düzeyi daha da artarak sona erdi.

MANİSA'DA

Manisa'da bir dizi engellemeye ve özellikle Valiliğin son derece olumsuz tutumuna rağmen Nazım'ı anma gecesi 27Ocak 'ta yapıldı. Manisa'daki kutlama gecesinde Nazım Hikmet **«ömrünü işçi sınıfının savaş yoluna adamış, örgüt adamı, barış savaşçısı ve evrensel önemde bir sanatçı»** olarak değerlendirildi.

Nazım Hikmet, Manisa'da 77. doğum yıldönümünde, **«Nazım bizimle», «UDC'de birleş», «Faşizme geçit yok», «İşçi Sınıf Partisine özgürlük»** sloganları ile selamlandı.

ESKİŞEHİR'DE

Nazım Hikmet'in 77. doğum yıldönümü Eskişehir'li ilericilerce 3 Şubat günü düzenlenen bir toplantı ile kutlandı.

Eskişehir Ar Tiyatro Salonunu tıklım tıklım dolduran Eskişehir'li ilericiler ile yer bulamadıkları için salonun dışında kalan ve sayıları salondakilerin sayısına ulaşan bir kalabalık, kutlama gecesi boyunca **«Nazım aramızda»** diye haykırdılar; **«TKP'siz demokrasi olmaz»** dediler; **«Faşizme geçit yok»** sloganını yükselttiler.

ANTALYA'DA

Antalya'daki Nazım gecesi siyasal içeriği ile bölgedeki demokrasi güçlerinin gelişmesinin somut bir gösterisi oldu.

Nazım'ın sanatçı kişiliği ile siyasal kişiliğinin vurgulandığı gecede Nazım'ın şiirlerinden ve yapıtlarından örnekler sunuldu.

BURSA'DA

3 Şubat günü Bursa'daki Burç Sineması tıklım tıklım doldu. Nazım Hikmet'in 77. doğum yıldönümünü anma gecesine katılanların bir kesimi bu yüzden tüm geceyi ayakta izlemek zorunda kaldı. İşçi sınıfının savaş sloganlarının sık sık yükseldiği geceye Maden İş 13. Bölge Temsilciliği, Beton İş, Tekstil Sendikaları Bursa Şubeleri, TÜSDER, İGD, İKD, İLD Bursa Şubeleri, Hürriyet Kültür ve Dayanışma Dernekleri kutlama mesajları gönderdiler.

Edebiyat araştırmacısı ve eleştirmen Asım Bezirci, Nazım'ın sanatçı kişiliğini anlattı. Nazım'ın bir **«mapus arkadaşı»** anılarını aktardı. İGD üyeleri Zafer Muratoğlu ve Rifat Şan türkülerle geceye katıldılar. Sanatçı Meral Taygun, Nazım'ın «Partizan kız Tanya» şiirini bir dramatik çalışma olarak sergiledi. Gece, topluca söylenen Enternasyonal'le sona erdi.

DEMOKRATİK ÖRGÜTLERDEN HABERLER

Eskişehir'deki Demokratik Platform Ecevit'e mektup gönderdi

ESKİŞEHİR (İSTA)

Demokratik Platform toplantıları Eskişehir'de sürüyor. 4 Şubat günü yapılan toplantıda, DİSK 6. Bölge Temsilciliği, Genel-İş Eskişehir Şubesi, Maden-İş 12. Bölge Temsilciliği, Keramik-İş Eskişehir Temsilciliği, TÖB-DER, TÜS-DER, Halkevi, İGD, İKD, SGB, İLD, TÜTED, TÜM-OR-DER(TÜMÖD Eskişehir Şubeleri, Yeni Haber-İş Eskişehir Temsilciliği, İŞ-DER (İlerici Şarhöyüklüler Derneği) ve EDİB (Eskişehir Demokratik İşçi Birliği)'nin imzalarını taşıyan ve Başbakan Bülent Ecevit'e gönderilen mektupta şöyle dendi:

«NATO Zirve Toplantısından dönüşünüzde söylediğiniz gibi 141, 142'nin kaldırılması meclis aritmetiğiyle değildir. Bunun en açık örneği DGM'lere karşı direnişte yaşanmıştır.

Bugün ülkemizde yüzlerce demokrat, devrimci ve sosyalist bu maddelerden yargılanmakta ve cezalandırılmaktadır.

Son olarak TKP Programını yayınlayan bir derginin sorumlu müdürü 142. maddeden yargılanmış ve mahkeme bu konudaki itirazı haklı görerek, maddenin anayasaya aykırılığını belirtmiş ve konuyu Anayasa Mahkemesine götürmüştür. Bizler bu kararı haklı ve olumlu buluyoruz.

İşçi sınıfının düşünce ve örgütlenme özgürlüğünü büyük ölçüde yasaklayan bu maddelerin kaldırılması gerekmektedir. Çünkü KOMÜNİZM YASAĞI DEMOKRASİ İLE BAĞDAŞMAZ.

141, 142 kaldırılmalıdır.»

Beşikdüzü, Selçuk, Sındırgı TÖB—DER Kongresi yapıldı

Beşikdüzü, Selçuk, Sındırgı TÖB-DER Şube kongreleri yapıldı.

27 Ocak günü toplanan Beşikdüzü TÖB-DER Şubesi 4. Olağan Kongresinde üç liste çarpıştı. Birlik Dayanışma grubunun listesi 46 oy olarak büyük farkla seçimi kazanırken, TSIP, Kurtuluş, Devrimci Yol ve Maocu grupların oluşturduğu ve «Genel Merkez Listesi» olarak anılan liste 10 oy topladı. Halkçı Eğitimciler ise 8 oy alabildiler.

SELÇUK'TA

Selçuk TÖB-DER Şubesinin kongresi 6 Ocak günü yapıldı. Kongrede sadece Birlik Dayanışma grubu liste çıkarabildi. Birlik Dayanışma grubunun listesi 34 oy ile seçimi kazanırken, kişisel olarak adayıklarını koyanlar 5'er oy alabildi.

SINDIRGI'DA

Sındırgı TÖB-DER Şube Kongresi 13 Ocak günü, 164 üyenin katılımı ile yapıldı. Halkçı Eğitimcilerin listesi ile Birlik Dayanışma - Halkçı Eğitimci ittifakının listesi çekişti. Sonuçta 86 oy alan Halkçı Eğitimci - Birlik Dayanışma listesi seçimi kazandı.

savaş yolu

SAHİBİ: OYA BAYDAR

YAZIİŞLERİ MÜDÜRÜ: ALİ İHSAN ÖZGÜR

İbrahim ARIK

★ YÖNETİM YERİ: 3.Beyler Eminsoy İşhanı K.3 No:304-Kemeraltı-İZMİR ★ BANKA HESAP NO: Y.Kredi Bankası Çemberlitaş Şb.1736-5) ★ ABONE KOŞULLARI: Yıllık 400TL, 6 Aylık 200 TL, 3 Aylık 100 TL. ★ YURT DIŞI ABONE (YILLIK): F.Almanya 80 DM. Belçika 1360 BF. İngiltere 20 Sterlin, Fransa 180 FF, Hollanda 100 Gulden, ABD 50 Dolar, Kanada 60 Kanada Doları, Avustralya 50 Avustralya Doları, İsveç 180 Kron, İsviçre 92 İF. ★ İLAN KOŞULLARI: (İç Sayfalar) sütun cm 50 TL. ★ İÇ DÜZEN Savaş Yolu Teknik Sekreterliği ★ DİZGİ: Çiçek Matbaası ★ BASKI: S.S.Tüked-Gazetecilik ve Matbaacılık Gazi Bulvarı No:18-İZMİR ★ DAĞITIM: Savaş Yolu Dağıtım Servisi★.

şehirlerden

MAINZ Türkiyeli işçiler Derneği'nin 5. Olağan Genel Kurulu yapıldı

Genel Kurul'dan bir görünüm

Federal Almanya'da Mainz ve çevresindeki Türkiyeli işçilerin demokratik örgütü olarak işlev gören Mainz Türkiyeli İşçiler Derneği'nin (MTID) 5. Olağan Genel Kurulu toplandı. Genel Kurul'da konuşan konuklar, MTID'nin çalışmalarının, pek çok kardeş kuruluşca örnek alındığını belirttiler.

Alman İşçi Gençlik Örgütü (SDAJ) temsilcisi yaptığı konuşmada faşist terör odaklarının dağıtılması için Türkiye işçi sınıfı ve Türkiye'nin demokrasi güçleri ile tam bir dayanışma içinde olduklarını belirtti.

Frankfurt Türkiyeli Gençler Birliği temsilcisinin konuşmasında ise «Yurtsever gençlik her zaman işçi sınıfının yanındadır» ilkesi vurgulandı.

MTID, 5. Olağan Genel Kurulu'na Frankfurt İşçi Birliği'nden (FTIB) bir dayanışma mektubu geldi. FTIB mektubunda kongreye başarılar diliyordu.

Kongre'de, Türkiye'den Maden-İş adına Mehmet Ertürk'ün, İGD adına Ahmet Muhtar Sökücü'nün dayanışma mesajları da okundu.

MTİB Genel Kurulu'nda seçimlerden sonra üç «bağlayıcı» karar kabul edildi. Kararlardan ilki, Türkiye'de faşist tırmanışın lanetlenmesini, MHP'nin kapatılıp, Türkeş'in tutuklanmasını, 141 ve 142. maddelerin kaldırılmasını öngörüyordu.

İkinci kararda, Federal Almanya'da çalışan yerli yabancı tüm işçilerin tek kitle örgütünün DGB (Alman Sendikalar Birliği) olduğu saptanıyor ve MTİB'in yeni yönetim kurulunun, bu ilke çerçevesinde, tüm Türkiye'li işçilerin DGB'de örgütlenmesi için ve bu örgütün yönetim kademelerinde etkin görevler almaları için kalıcı çalışmalar yapması karara bağlanıyordu.

MTİB Genel Kurulu'nun üçüncü kararında ise yabancı işçilerin seçme ve seçilme hakkını elde etmeleri için etkin savaşım verilmesi kabul edildi.

1500 işçinin İzmit Belediyesi'nde başlattığı grev sürüyor

DİSK'e bağlı Genel-İş Sendikası'nın Kocaeli şubesi'nin İzmit Belediyesi'ne bağlı işyerlerinde çalışan 1500 üyesinin 6 Şubat günü saat 0.4 te başlattığı grev sürüyor.

Daha önce 18 günlük direniş nedeniyle işten atılan işçilerin işe alınmaması, toplu sözleşmeyle elde ettikleri hakların hiçbirisinin ödenmemesi, iş güvenliğinin olmaması üzerine grev'e çıkan işçiler, tüm haklar elde edilinceye, atılan işçiler işe geri alınıncaya kadar savaşımda kararlı olduklarını belirtiyorlar.

Belediye başkanı AP'li Cevdet Bağdat ise uygulanan grev'i hükümete karşı imiş gibi gösterebilmek için «işçilerin haklı olduğunu, hükümetin kendilerine yardım yapmadığı için işçileri alacaklarını ödeyemediğini» söylüyor. Ayrıca grevin salt ekonomik anlaşmazlıklar nedeniyle doğduğu imajını yaratabilmek için elinden geleni yapıyor.

Belediye işçilerinin grev'i nedeniyle günlük yaşamda belli aksaklıklar hemen göze çarpıyor. Belediye otobüslerinin çalışmaması nedeniyle, halk duraklarda uzun kuyruklar oluşturuyor, sokaklar çöp yığını halinde. Grevci işçiler cephesi ise bir bayram yeri. Daha şimdiden dayanışmanın boyutları yükseliyor. Grev alanlarında kıyılan nikahlar, politik gösterilere dönüşüyor. Değişik örgüt ve sendikaların dayanışma ziyaretleri, kışa, soğuğa, yağmura rağmen çekilen halaylar, «Barış-Dostluk-Dayanışma», «İleri Demokratik Düzen», «Atılan işçiler geri alınacak», «Yaşasın Genel-İş, Yaşasın DİSK» belgileri ortalığı bayram yerine çeviriyor.

Bir işçi en güzel özetlemeyi yapıyor : «Zincirlerimizden başka kaybedecek neyimiz var, zaten açız, bugün savaşmazsak çocuklarımıza verilecek hesabımız var» diyor.

SEYDİŞEHİR'DE FAŞİSTLER SİNDİRİLDİ

Seydişehir'de MC döneminde işgal ettikleri işyerlerinden kovulan faşistler bu kez de tam anlamıyla sindirildiler. El çabukluğu ile yapılan toplusözleşmeye karşın işçilerin kısa sürede yığınlar halinde Maden-İş'e üye olmalarıyla etkileri kalmayan faşist militanlar geçtiğimiz günlerde şehirde bazı provokasyonlara giriştiler. 5 Şubat Pazartesi günü faşistlerin olay çıkarması sonucu ikisi ilerici, ikisi faşist 4 kişi gözaltına alındı. İlerici işçiler mahkemece serbest bırakılırken, iki faşist tutuklandı.

Öte yandan Seydişehir ilerici gençliği bütün ilçede bir bildiri dağıtarak Türkiye Komünist Partisi'nin kurucuları Mustafa Suphi ve yoldaşlarının katledilişinin yıldönümünde işçi sınıfımızın önderlerini andılar.

3 işçi dövülünce arkadaşları işi durdurdular

ZONGULDAK (İSTA)

Zonguldak Belediyesinde çalışan işçiler, üç elektrik işçisinin toplum polisleri tarafından kasıtlı olarak dövülmesi üzerine «ilgilileri uyarmak» amacıyla işi bırakma eylemi yaptılar.

Geçtiğimiz günlerde kentin Binazlı mahallesinde bir arızayı tamir etmekten dönen belediye elektrik işçilerinden Hasan Yayla, Mustafa Temiz ve Şendoğan Beşli, bir grup polis tarafından durduruldular ve üzerlerinde yapılan aramada tornavida ile elektrik ölçme aletleri bulundu. İşçilerin görevli olmalarını bildirmelerine rağmen karakola götürülmeleri ve burada dövülmeleri işçi arkadaşlarının direnişe geçmesine yolaçtı.

BELEDİYE BAŞKANI OLAYA ELKOYDU

Belediye Başkanı Nadir Pulat, olayı Emniyet Müdürlüğüne iletti ve toplum polisleri hakkında yasal işlem yapılmasını istedi. Belediye işçileri Emniyet Müdürlüğü'nün toplum polisleri hakkında yasal işlem yapmaları üzerine işlerini, «Can güvenliğinin bulunmadığı» gerekçesi ile bıraktılar.

Belediye Başkanı Pulat, olayla ilgili olarak, «Bu iğrenç bir saldırıdır. Silahlı devlet görevlisi, görevini yapanlara bu şekilde nasıl davranıyor? Olayı hükümet nezdinde de protesto edeceğiz» dedi.

AP' li Korkut kınandı

Babaeski Halkevi, Karahalil ve Pancarköy Halkodaları ortak bir açıklama yaptılar ve Babaeski'nin ilerici Kaymakamı Remzi Ataman'a saldıran AP milletvekili Hasan Korkut'u kınadılar.

Ortak açıklamada saldırının, Kaymakam'ın şahsında, tüm demokrasi güçlerine yöneldiği belirtildi. Kırklareli CHP Milletvekillerinin, saldırının üstüne gitmeleri istendi

TÜS-DER'in yemek boykotu Düzce'de büyük bir katılımla uygulandı

DÜZCE (İSTA)

TÜS-DER tarafından örgütlenen ve Tam Gün Yasasının kapsamı dışında bırakılan bazı sağlık emekçilerinin bu sorunlarının çözümünü amaçlayan bir günlük yemek boykotu, Düzce Devlet Hastanesi'nde büyük bir katılımla uygulandı ve örnek bir demokratik direniş olarak etkili oldu.

Saat 12.10'da Düzce Devlet Hastanesi'nde çalışanların yüzde 99'unun yemeğe inmediği gözlendi. Eylemden sonra Hastane Başhekimi Operatör Doktor Selçuk Çağatay, İSTA muhabirine bir açıklama yaptı ve Tam Gün Yasasının, sağlık emekçilerinin tümünün çalışmasını olumlu yönde etkilediğini savundu. Dr. Çağatay bir kısım sağlık emekçisinin yasa kapsamı dışında bırakılmasını ise «sosyal adalete aykırı bir tutum olarak niteledi ve «Bir hastanenin çalışmasında tüm personelin katkısı vardır. Bu katkılar birbirinden ayrılamaz. O yüzden tüm personelin yasa kapsamında olması gerekir» dedi.

5 doktor, 45 hemşire ve 86 personelin katıldığı yemek boykotu başladığı gibi tam bir disiplin içinde sona erdi.

Çankırı Koleji'nde 55 öğrenci kenti terketti

Çankırı Sağlık Kolejinde MC döneminde okula alınan faşistlerin aralıksız saldırıları sonucu can güvenlikleri kalmayan 54 öğrenci şehri terketmek zorunda kaldı. Okuldan ayrılmadan önce kendileriyle bir görüşme yapan okul müdürü, hiçbir yardım yapamayacağını öne sürerek, son sınıftaki ilericilerin de ayrılmalarını istedi. Öğrenciler okul yönetiminin faşistlere arka çıktığını belirterek bu zamana kadar hiçbir faşistin cezalandırılmadığını söylediler.

Toplu bir halde Ankara'ya gelen öğrenciler Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığı Müsteşar Muavini ile Mesleki Öğretim Genel Müdürüyle görüştüler.

İzmir Iktisat Kongresi
17 Şubat 1923' de toplanmıştı

haftanın hatırlattığı...

Emperyalizme açılan kapı

İzmir İktisat Kongresi, Cumhuriyet Türkiyesi'nin tarihini iyi kavramak açısından önemle altı çizilecek bir olaydır. Çünkü, bu kongre, görünürde resmi bir niteliği olmamasına karşın, yeni Türkiye toplumunda oluşması istenen sistemi ve buna dayalı olarak uygulanacak ekonomi politikanın niteliğini dış ve iç dünyaya ilan etmek amacıyla toplandı.

Bu kongreyi kışın ortalarında çok ivedi olarak toplamanın, hiç kuşku yok, kimi önemli iç ve dış nedenleri vardı. Kurtuluş Savaşı sonrası, burjuvazinin siyasal erki ele geçirip geçirmediği noktasında, emperyalist-kapitalist sistem, kesin bir yargıya sahip değildi. Ve de, bu konuda kuşkuları vardı...

Nitekim, konuya ilişkin olarak, 21 Kasım 1922'de Lozan görüşmeleri başladı. Herkes sanıyordu ki, Lozan Konferansı, bir iki hafta içinde sonuçlanacak ve Türkiye bağımsız bir ülke olarak tanınacaktı. Ne var ki, evdeki hesap çarşıya uymadı... Lozan görüşmeleri 4 Şubat 1923'e değin sürmesine karşın, bu toplantıdan hiçbir sonuç alınamadı...... Emperyalist devletler, bu konferansta, kuşkularını ve isteklerini açıkça dile getirdiler. «Ne olduğunuzu, nereye gitmek istediğinizi somut bir biçimde belirtin» dediler. Bunun üzerine, 17 Şubat 1923'de, yani Lozan görüşmelerinin kesilmesinden hemen onüç gün sonra, İzmir İktisat Kongresi toplandı. Bu kongre, her açıdan, emperyalist güçleri rahatlattı. Siyasal erkin, kimin elinde olduğunu açık bir biçimde ortaya koydu. Bu ortaya koyuş, yalnızca kongre kararlarıyla ortaya çıkmadı. Aynı zamanda, kongreye katılanların niteliği ve açış konuşmaları siyasal erkin burjuvazinin elinde olduğunu gösterdi...

Nitekim, İzmir İktisat Kongresinde gerek Atatürk ve gerekse İktisat Vekili, konuya ilişkin olarak oldukça açık konuşmuşlardır. Aynı açıklığı kongre kararlarında da görmek olanaklıdır. Atatürk kongreyi açış konuşmasında şunları söylüyor:

«Bizim halkımızın çıkarları yekdiğerinden ayrılır sınıf ayrılığı değildir. Bu dakikada sözkonusu ettiğim çiftçilerdir, sanaatkârlardır, tüccarlardır ve ameledir. Bunların hangisi yekdiğerinin karşıtı olabilir? Bugün mevcut olan fabrikalarımızda kendi amelemiz çalışmalıdır. Müreffeh ve memnun olarak çalışmalıdır ve bütün bu saydığımız sınıflar aynı zamanda zengin olmalıdır.»

«Efendiler, ekonomi alanında düşünür ve konuşurken, sanılmasın ki, yabancı sermayeye karşıyız. Bizim memleketimiz büyüktür. Çok emek ve sermayeye ihtiyacımız var. Yasalarımıza uymak koşuluyla, yabancı sermayeye gereken güveni herzaman vermeye hazırız.»

KAPILAR AÇILIYOR

İzmir İktisat Kongresi'nin hemen ardından, yabancı sermaye Türkiye'ye gelmeye, emperyalist sömürgeciliğin ilk ayaklarını oluşturmaya başladı. 1923-1930 yılları arasında, Türkiye'de yabancı sermaye ile ortaklık biçiminde 66 anonim şirket kuruldu.

İşin ilginç olan yanı, yabancı sermaye ile ortaklık yapan «Türk Anonim Şirketleri»nde kurucu ortak, hisse sahibi ve idare meclisi üyesi olarak, Atatürk'e yakın olan pekçok politikacının yeralmasıdır. Bunlar arasında, İsmet İnönü, Celal Bayar, Yunus Nadi, Kılıç Ali, Ali Çetinkaya, Hilmi Uran, Şükrü Kaya ve Tunalı Hilmi ilk göze batan isimlerdir...

EGEMEN ÇEVRELER RAHATLIYOR

İzmir İktisat Kongresi'nin bu denli ivedi toplanmasının bir önemli nedenini de, kimi iç koşullar oluşturmaktaydı: Yeni Türkiye devletinin siyasal kadrolarını oluşturan kesimle, İstanbul ve İzmir gibi ekonomik merkezlerin egemen çevrelerini yüz yüze getirmek, bu kongrenin temel amaçlarından biriydi...

Bunun anlamı ise, siyasal iktidarın toplumsal tabanını oluşturan güçlerin ittifakını sağlamlaştırmak ve bu güçlerin çıkarları doğrultusunda uygulanacak ekonomi politikanın niteliklerini saptamaktı. Bu istek, yalnızca siyasal kadrolardan gelmiyor, egemen çevreler de, zaman yitirilmeden böyle bir kongrenin toplanmasını istiyorlardı.

Bu istek, İzmir İktisat Kongresi tarafından karşılandı. Hem kongreyi toplama yöntemi, hem siyasal kadroların egemen çevrelerle içiçe geçmesi ve hem de kongre kararlarıyla, burjuvazi derin bir nefes aldı...

KONGREDE ««AMELELER» DE VAR (!)

Dönemin İktisat Vekaleti aldığı kararla, kongreye katılacak delegelerin nitelik ve niceliğini belirlemiş ve her yöreden 8 delegenin katılmasını öngörmüştü. Kongreye katılacak bu sekiz delegeden üçü çiftçilerden, birisi tüccar, birisi sanayici, birisi amele, birisi şirket ve birisi de banka temsilcisinden oluşacak idi. Ancak, kongre çalışmalarına başlandığında, bu altı grup, çiftçi, sanayici, tüccar ve amele olmak üzere dörde indirilmiştir.

Toplumu oluşturan değişik sınıf ve katmanların hemen tümünün, görünürde kongreye çağrılı olması, kongreye demokratik bir görünüm vermeyi amaçlamaktaydı. Oysa, delegelerin niteliklerine, seçilme yöntemlerine ve kongredeki tutumlarına yakından bakıldığında bu kongrenin, egemen çevrelerin isteklerini dile getiren kişilerden oluştuğu açık bir biçimde görülmektedir.

Nitekim, bu kongreye en bilinçli, en hazırlıklı ve en örgütlü katılan iki kesimden birisini, ticaret burjuvazisi, ikincisini de büyük toprak beyleri oluşturmuştur. Bunun yanında, resmi kişilerin çabalarıyla yüksek bürokrasi de değişik sınıflarla delegeler içinde yeralmış ve özellikle hükümete yakın siyasal kadroların, kongreye kendi resmi sıfatlarıyla değil, çeşitli yörelerin çiftçi, tüccar, sanayici ve hatta amele temsilcisi olarak katıldıkları görülmüştür.

Sözgelimi yüz dolayında saylav ve bir o kadar da üst düzeyde bürokrat ve asker kongreye değişik sıfatlarla delege olmuşlardır. Çünkü, kongrenin en önemli görev ve amaçlarından birisi de, siyasal kadrolarla toplumun egemen çevrelerini kaynaştırmak ve bu kadroları kendi istekleri doğrultusunda oluşturmaktı. Egemen ekonomik güçlerle, siyasal kadrolar arasındaki kaynaşmanın en belirgin örneğini, kongreye Manisa sanayi delegesi olarak katılan Kâzım Karabekir Paşa'nın, kongre başkanlığına getirilmesi oluşturmuştur.

Bu kongrede asıl ilginç olan yan, kongreye katılan sınıf ve katmanların temsil edilme biçimidir. İzmir İktisat Kongresi'ne, köylüler adına büyük toprak beyleri, ticaret burjuvazisi, sanayiciler yada bunlar adına siyasal erki elinde bulunduran politikacılar ve bürokratlar katılmıştır.

Oysa, «amele temsilcileri»nin (!) kongreye katılmaları, çok daha değişik bir biçimde olmuştur. Egemen sınıfların, İzmir İktisat Kongresine katılacak delegelerini kendilerinin seçmesine karşılık, amele temsilcileri bu kongreye idari amirlerin atamasıyla katılabilmişlerdir.

Amele delegelerin İstanbul'daki seçiminde önemli bir rol oynayan «Amele Birliği»ni, aslında başkanı Ahmet Hamdi Başar olan, «Milli Türk Ticaret Birliği» kurmuştu. İşveren eliyle amele örgütü kurmanın gerekçesi, bu işe önayak olan Ahmet Hamdi Başar'a göre şöyledir:

«— Mütareke yıllarında, işçi arasında fırkalar, dernekler kurulmuştu. Bunlar zaferden sonra ve Türk-Sovyet dostluğundan yararlanarak, yüzlerine milliyetçi maske takmışlar ve işçiye hakim olmak istemişlerdi. Tüccara, yerli ve yabancı sermaye sahiplerine şirketlere, zenginlere karşı, işçi de, fakir halk da düşmanlık duyguları doğurtmaya çalışıyorlardı. Bu akımın hedefi sınıf kavgasıydı. İşçiler teşkilatlanacaklar, burjuva sınıfı ile savaşacaklardı. Halbuki, sınıf kavgası milli davaya ihanet demekti. İşte bu düşünce iledir ki, Türkiye Umumi Amele Birliği'ni Milli Türk Ticaret Birliği'nin bulunduğu binada kurduk. Amele Birliği Başkanı, Türk Amele Birliği'nin Türk Ticaret Birliği ile aynı gaye ve aynı hedef etrafında elele çalıştığını açıkça ilan ederdi. Bu durum, solculara, hücum vesilesi olmuştu: Türk Amele Birliği tüccarın bir kukla teşkilatından,, bir paravanadan ibaretti.»

Öteki illerden kongreye katılan amele temsilcilerinin atanmasında da, aynı yöntemler kullanılmıştır. Örneğin, romancı Aka Gündüz Kütahya işçi temsilcisi olarak kongreye katılmış, üstelik kongrede amele grubu başkanlığına ve kongre başkan yardımcılığına seçilmişti.

Hiç kuşku yok, İzmir İktisat Kongresinde, «amele sınıfının» çıkarlarına (!) ilişkin, çok önemli kararlar da alınmıştır. Ne var ki, bu önemli (!) kararlardan biri, birtürlü hayata geçirilmemiştir. Bu önemli (!) kararla, bundan böyle «amele sınıfı»na, «işçi sınıfı» deniiebilecekti.

Amele sınıfına, işçi sınıfı diyebilmek için, yaklaşık kırk yıl beklemek gerekti. Bu «hak» için bile savaşım verildi Türkiye'de. İşçi sınıfının diğer hak ve özgürlükleri için çetin savaşımı ise, büyük özveri ve yiğitlikle, yükselerek sürüyor.

TARİHİ METALAŞTIRANLAR

Marks, «Felsefenin Sefaleti» adlı yapıtında, kapitalizmin yalnızca maddi değerleri ve işgücünün kendisini değil, aynı zamanda, bilim, sanat, aşk, erdem, düşünce ve tüm öteki manevi değerleri de metalaştırdığını anlatır...

Marks'ın deyimiyle, «öyle bir an gelmiştir ki, insanların başka bir şeye çevrilemez gözüyle baktıkları herşey,değişime, alış-verişe konu olmuş ve başka birşeye çevrilebilir konuma dönüşmüştür. Bu genel kokuşma zamanıdır, herşeyin satınalınıp satıldığı zamandır. Yada ekonomi politiğin terimleri ile söylersek, herşeyin, maddi ve manevi herşeyin satılık değer olarak, hakettiği en yüksek fiyatı bulmak için pazara taşındığı andır.»

Kapıatlizmin metalaştırdığı, özünden çarpıttığı şeylerin başında da, olaylar ve tarih gelir... Konuya ilişkin olarak, Engels şunları kaydediyor: «Burjuvazi herşeyi metaya çevirir, bu arada tarihi de. Doğası gereği, varolma koşulları gereği, bütün değerleri çarpıtmak, onun (burjuvazinin) ayrılmaz özelliğidir. O tarihi de çarpıtmıştır. Tarihin çarpıtılmasının, burjuvazinin yararlarına en çok uyduğu çalışmalara, herşeyden daha çok değer biçilir.»

Burjuvazinin görevi nasıl, resmi ideoloji ve yazılı resmi tarih ile tarihi metalaştırmak, olayları özünden çarpıtmak ise, işçi sınıfının çağımızdaki önemli bir görevi de burjuvazinin tepe taklak ettiği tarihi, ayakları üstüne oturtmaktır.

Hiç kuşkusu yok, bizim tarihimiz de, böylesi çarpıtmaların ilginç örnekleriyle doludur. Hele bunlardan bir tanesi, 17 Şubat 1923 tarihinde toplanan «İzmir İktisat Kongresi», bu anlamda gerçekten anılmaya değerdir. İzmir İktisat Kongresi, yalnızca yazılı resmi tarihin değerlendirilmesi anlamında değil, aynı zamanda, toplanma nedeni olarak da, Türkiye tarihini çarpıtmanın güzel bir örneğidir.